

La bretxa digital i socioeconòmica en una universitat «pública i d'excel·lència»

#ALARMAEDUCATIVA
14 D'ABRIL, 2020

«Adherirse a un movimiento quiere decir asumir una parte de la responsabilidad de los acontecimientos que se preparan, convertirse en artífices directos de esos acontecimientos mismos».

A. Gramsci

Secció del Front d'Estudiants de la UPF

Abril 2020

@fde_upf

@fde_estatal

Introducció

Els militants del Front d'Estudiants hem elaborat de forma col·lectiva l'informe que aquí es presenta, realitzat en base a un estudi on han participat 747 estudiants de la UPF. En síntesi, es pot comprovar que s'han vulnerant els drets dels estudiants de manera continuada; situació que és de gran transcendència, ja que podria assentar un perillós precedent per la nostra comunitat educativa. Abans de presentar l'anàlisi i les conclusions de manera detallada és necessari aclarir una sèrie de qüestions prèvies.

1. El òrgans de govern de la UPF elaboren mesures per afrontar la crisi econòmica i sanitària en base a una sèrie de creences. A partir de les decisions que han pres fins a dia d'avui, podem deduir, per exemple, que una de les seves creences és que, tot i el confinament, tot funciona amb normalitat a la universitat. Una altra creença dels òrgans de govern —que en cap cas deixen de ser pelegrines— és que, tot i que les instal·lacions de la universitat estiguin tancades, els alumnes han trobat pel seu propi compte espais aptes per a l'estudi. Una creença més és que la universitat ha posat en pràctica un mètode —tant per a professors com per a estudiants— que resol els principals problemes que suposa l'educació a distància. Una última de les seves possibles creences (que oferiria a més una clara explicació del seu comportament) és que la UPF és un oasis d'ordre i tranquil·la reflexió entre tanta incertesa social. En resum, la falsa normalitat que es pretén aparentar des dels òrgans de govern de la UPF sorgeix de la creença errònia de que l'únic efecte de la pandèmia és que estem confinats. Però aquesta visió es demostra falsa al confrontar-la amb centenars de testimonis dels propis estudiants, alguns dels més representatius queden recollits a continuació.

A més, com ja s'ha indicat, passa tot el contrari al que ens trasllada des de la direcció de la UPF. És més, al llarg d'aquest informe s'evidenciarà que les decisions dels òrgans de la UPF no només demostren ignorar la realitat de la UPF, sinó que la ignoren expressament, ja que el Front d'Estudiants ha informat en varies ocasions de moltes de les carències de les mesures que s'estan prenent i en cap cas s'han establert mecanismes de gestió d'aquesta crisi que involucrin als estudiants i al PDI. És a dir, per molt que s'hagi incentivat la lògica del sector privat i mesures de gestió gerencial a la UPF, **caldria no oblidar que la universitat pública som els professors i estudiants: ningú millor que nosaltres**

pot garantir propostes que solucionen els greus problemes que pateix la nostra universitat. L'insignificant paper al que s'ha reduït als estudiants i treballadors¹, en general, és per tant una de les causes de la mala gestió de la crisi a la UPF.

2. Els alumnes —i també els professors— hem presenciat el deteriorament continu de la Educació pseudopública a Catalunya i a la resta de l'Estat durant les últimes dècades. Les carències materials dels professors i estudiants no són alienes al model educatiu; són causa, de manera absoluta i directa, de la manca de beques, als elevats preus i taxes de les matrícules, als salaris de misèria (principalment als professors associats), al fraudulent sistema de beques doctorals, etc.

A més, l'Educació Pública arrossega una sèrie de problemes (relacionats amb la tendència —ja històrica— de l'Estat a concentrar cada vegada més recursos en el sector privat); i aquesta crisi només evidència aquestes diferències. Francament, l'Educació Pública realment existent no és gratuïta, és dominada en creixent mesura per la lògica privada, i perd qualitat amb el pas dels anys. Els òrgans directius de la UPF, en particular, sistemàticament dificulten l'ensenyança a les capes més vulnerables de la classe treballadora que aconsegueixen accedir a la Universitat: a través d'horaris que impedeixen conciliar els estudis i la feina, amb l'obligatorietat de l'avaluació continuada, amb un llindar de taxes universitàries tan elevat, amb una oferta de beques pròpies summament reduïda, etc. És a dir, molts dels problemes que han sorgit aquests dies —i que s'expliquen en profunditat a les pàgines següents— no són sinó la merda que acumulava la UPF sota el llit, la pesta de la qual ha arribat a ser irrespirable per a milers d'estudiants. **Per tant, és obligatori defensar una Educació realment Pública, Gratuïta, de Qualitat i, sobretot, al servei del poble treballador.**

3. Francament, ja és tard per part de la Universitat de començar a considerar les propostes dels estudiants i professors, perquè ja s'han causat molts perjudicis (amb pretext insuficient, o inclús sense pretext), alguns d'aquests molt greus, com es veurà més endavant. No obstant, des del Front d'Estudiants exigim que la direcció de la Universitat rectifiqui i situï en primer pla de forma immediata la defensa dels interessos dels estudiants i, a més, dels professors, especialment aquells més precaritzats. **Per això, cal prioritzar les crítiques i les propostes que emanen dels mateixos estudiants i professors, que expressen per tant els nostres interessos.**

4. Aquest informe és part d'un projecte molt més ampli que desenes d'estudiants organitzats estem realitzant per a procurar solucionar els principals problemes tant dels estudiants com dels professors. És a dir, les nostres reivindicacions no s'exhaureixen en aquest informe, ans al contrari, el pressuposen com un primer pas necessari per a conèixer la nostra realitat i poder actuar en conseqüència. **En les condicions presents de vulneració de drets bàsics d'estudiants i professors, animem a altres estudiants a organitzar-se amb nosaltres al Front d'Estudiants, i convidem a membres del PDI a contactar-nos per a treballar també en les seves problemàtiques específiques, que, al cap i a la fi: la lluita dels professors és la lluita dels estudiants, i viceversa, la lluita dels estudiants és la lluita dels professors.**

Acabem aquesta introducció amb la certesa de que existeix un important problema d'indefensió dels estudiant —que també pateix en gran mesura el PDI— que ha de ser immediatament solucionat:

¹ En l'Annex 2 del document es presenta un breu comentari sobre la situació del Personal Docent i Investigador per tal de deixar constància que tot allò que denunciem té una base material i forma part de la realitat dels nostres professors, sobretot d'aquells més precaritzats.

1) Patim indefensió respecte a l'activitat de la direcció de la UPF, que ignora la situació dels estudiants, especialment dels més desfavorits en relació a les conseqüències del virus.

2) Patim indefensió enfront alguns —que no la majoria— professors, que emprenen mètodes policials i es mostren poc inclinats a acceptar les nostres propostes més bàsiques (per alguns «professors», no disposar d'una connexió a Internet fluida o webcam semblen suposar raons suficients per suspendre de manera automàtica, el mateix passa si no acceptes els mètodes excessius de supervisió d'exàmens, etc.).

3) Patim indefensió pel fet de que les nostres protestes es veuen limitades en l'àmbit online i, no obstant, no s'han creat els canals corresponents en el que els propis treballadors més precaritzats (del PDI i PAS) juntament amb els estudiants puguem expressar-nos a tota la comunitat educativa, adquirint així rols de direcció d'una situació que ha desbordat, en detriment dels estudiants i professors, als actuals òrgans burocràtics de direcció. **La única alternativa, avui més que mai, és organitzar-se en els sindicats de base i lluitar pel que ens correspon.**

Estat de la qüestió

Com a conseqüència de l'avenç del COVID-19 a nivell estatal, la UPF, juntament amb la resta d'universitats catalanes, s'ha vist obligada, des del dia 13 de març, a suspendre les classes presencials temporalment, capgirant completament la manera en la que vivim el curs com a estudiants. Aquesta situació d'excepcionalitat, sense precedents, està tenint serioses conseqüències sobre la comunitat educativa en general: personal docent i investigador (PDI), personal auxiliar i de serveis (PAS) i estudiants. Així doncs, la nostra tasca com a sindicat estudiantil en aquesta crisi és defensar que la situació d'excepcionalitat no suposi un greuge per a les condicions de la comunitat universitària i de l'alumnat. Defensar aquests drets passa per entendre que la lluita dels estudiants no és un fet deslligat de la lluita per unes millors condicions laborals en la docència i en el personal de serveis. No obstant, aquest informe centra l'atenció en condicions en les que ens trobem els estudiants de la UPF en el moment actual i totes les situacions i problemàtiques derivades de la gestió que n'han fet tant les institucions universitàries a nivell estatal i autonòmic com, i sobretot, la Universitat Pompeu Fabra.

L'11 de març des del rectorat se'ns informava als alumnes que els exàmens presencials quedaven suspesos de forma general (preveient l'anunci del dia 13) i que, o bé, es realitzarien de forma telemàtica, o bé s'ajornarien, en funció dels criteris de cada facultat i professor. Finalment, alguns exàmens es van donar en les mateixes dates establertes de manera telemàtica, sent els diferents departaments i professors els responsables d'adaptar els mètodes d'avaluació final en el termini d'una setmana. Aquest fet, que denota una notable manca de direcció per part dels òrgans de govern de la Universitat, es va traduir en una gran heterogeneïtat en els mètodes d'avaluació en funció dels graus, departaments i assignatures. Així com també una gran confusió i preocupació entre els estudiants i gran part del professorat que, en un primer moment, els primers no sabien ni com ni quan se'ls avaluaria, i els segons van haver d'improvisar amb les eines que tenien per tal de realitzar els exàmens. Per tant, resulta obvi que, o la Universitat ignora conscientment les complicacions derivades de la situació excepcional i sense precedents en la qual ens trobem,² o és absolutament incapaç de reaccionar de manera efectiva davant de complicacions com aquestes. Tot i saber que no són pocs els testimonis d'estudiants i professors amb greus dificultats per acollir-se a la docència telemàtica els òrgans directius de la UPF ignoren sistemàticament els problemes que comporta tota aquesta situació: falta de connexió a Internet a les llars, problemes de conciliació laboral, problemes relacionats amb un ambient inapropiat

per a l'estudi, la pròpia malaltia del COVID-19, problemes psicològics, etc. Cal dir també que, aquesta incapacitat de direcció i gestió per part de la nostra Universitat no suposa una sorpresa ni per al Front d'Estudiants ni per a gran part de la comunitat educativa de la UPF.

No podem permetre que la situació d'excepcionalitat serveixi per justificar un sistema educatiu que no ha sigut capaç d'assumir aquesta situació, carregant el pes de la seva correcta gestió sobre els docents —dels quals en coneixem el desacord per les problemàtiques que ens han fet arribar—. La UPF s'ha netejat les mans, obligant al PDI a prendre decisions que no li pertocuen en relació als mètodes i criteris d'avaluació, tant de classes magistrals com de seminaris, sabent perfectament el caos organitzatiu que això suposa i el perill d'afectar negativament sobre el rendiment acadèmic dels estudiants. La Pompeu ha prioritzat la continuïtat i la «falsa normalitat» per sobre de la situació personal del conjunt dels seus estudiants i professors. De nou, aquest comportament no ens sorprèn —els cas dels doctorands és l'exemple més clar de la poca estima que tenen les cúpules universitàries per la seva comunitat educativa—, sabem perfectament que els interessos dels òrgans directius passen més per aparèixer en posicions elevades de rànquings internacionals, facilitar la ingerència del sector privat a la nostra Universitat i, d'aquesta manera, aconseguir ells una posició privilegiada i quotes de poder a costa d'explotar als docents més precaritzats i deteriorar la docència; que per vetllar pels interessos dels alumnes i estudiants de la pròpia universitat.

En la seva carta a la comunitat universitària, el Rector de la nostra Universitat va fer una sèrie de preguntes en to retòric sobre com deu ser la vida de cada estudiant durant aquest període, on acabava dient que la UPF està obligada a fer-se aquestes preguntes i de negociar amb els sindicats. En aquest informe l'hi responem a les preguntes, tanmateix, per a nosaltres negociar no inclou cedir en les demandes més bàsiques de l'alumnat, **no renunciarem a l'exigència de cap mesura que impliqui una millora en les condicions acadèmiques i personals dels estudiants.**

Si fins ara el rectorat es podia escudar darrera la excusa del desconeixement, això ja no és possible. La militància del Front d'Estudiants de la UPF ha estat treballant contínuament —tot i no ser aliens a les circumstàncies d'aquesta situació— per complir la funció que hauria d'haver fet la direcció de la Universitat des del principi: la d'escoltar als estudiants. Esperem que el treball exposat aquí i les realitats objectives que demostra siguin suficients perquè d'una vegada per totes s'apliquin les solucions corresponents.

Com ja s'ha indicat anteriorment, s'ha de destacar que per a l'alumnat conscient i per al sindicat, la inacció de la institució universitària no ha estat pas cap sorpresa, tenint ple coneixement de la escassa existència de democràcia en la institució i la enorme limitació de les vies institucionals per a fer valer la veu de l'alumnat. És per això que —entre altres raons— el Front d'Estudiants actua en els centres universitaris, per fer valer i elevar la veu dels estudiants als organismes superiors, i que aquests es subordinin a l'interès general dels estudiants d'extracció popular i la comunitat universitària.

La nostra intenció és fer d'aquest informe una finestra oberta a la realitat de la majoria dels estudiants de la Universitat Pompeu Fabra, informació de la qual ha estat recollida mitjançant un formulari que vam publicar a les xarxes socials i als grups de classe. El present suposa una síntesi de les principals preocupacions i demandes dels i les estudiants de la nostra Universitat i és fruit de l'esforç de la militància de les seccions sindicals del Front d'Estudiants a la UPF que, alhora, també patim les

mateixes problemàtiques que les nostres companyes i companys.

Volem també destacar el compromís dels estudiants en general i de la nostra pròpia organització amb el poble treballador. Aquest compromís responsable amb la preservació de la salut del nostre poble davant un sistema sanitari col·lapsat no ens ha de portar a transigir amb les conseqüències de la bretxa educativa i les desigualtats de condicions ja que, **quant més lligat està el factor sociofamiliar amb el factor acadèmic-educatiu, més s'accentua aquesta bretxa**. L'allunyament del centre educatiu –en aquest cas de la Universitat– com espai de desenvolupament de l'estudiant, dificulta per a molts estudiants l'accés a recursos per a l'estudi tan essencials com Internet de bona qualitat, una habitació en silenci, o un escriptori amb una adequada il·luminació. Aquest fet compartit per tants estudiants és conseqüència directa de la desigualtat material, de ser fills i filles de la classe treballadora; i qualsevol decisió que es prengui al marge d'aquesta situació només l'agreuja. Des del Front d'Estudiants mai deixarem de costat a l'alumnat de classe treballadora; som conscients de que la majoria treballadora és qui està pagant, i pagarà, les conseqüències d'aquesta crisi³ i fem una crida a l'organització de les capes treballadores i populars per afrontar els reptes que se'ns posen per davant. En concret, **fem una crida al conjunt dels fills i filles de la classe treballadora a organitzar-se en cada centre d'estudi i lluitar per una Universitat Pública, Gratuïta i de Qualitat i que serveixi de superació de tots els problemes que la crisi actual ha fet visibles**.

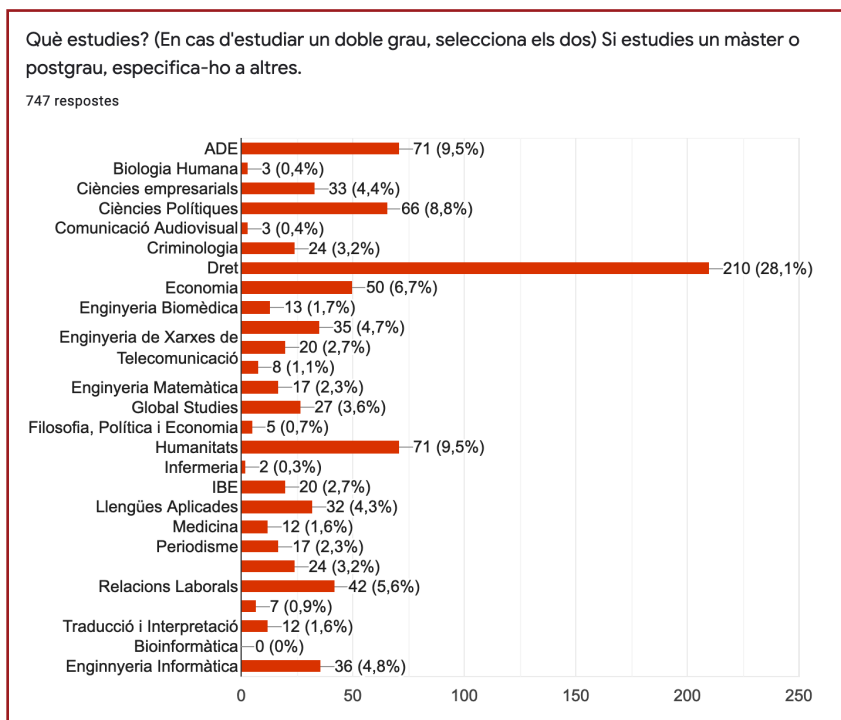

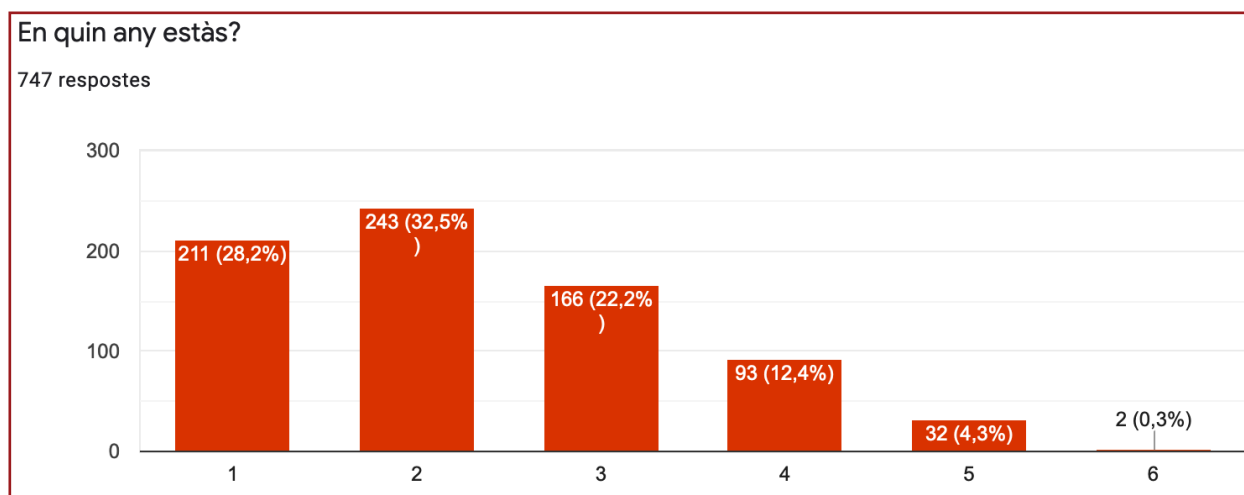
Exposició de resultats

En aquest apartat s’hi reflectiran les dades de caràcter més generalista, que serveixen com a context per la resta de dades obtingudes, com a resum o reflex de la mostra que hem obtingut.

La major part dels enquestats estan matriculats al grau de Dret, un total de 210 respostes, representant un 28,1% del total dels enquestats, seguits per Humanitats i ADE (9,5 % respectivament), Ciències polítiques i de l’Administració (8,8%), Economia (5,7 %) i altres graus mostrats a la següent imatge. La majoria dels enquestats es troben als dos primers cursos (60,7 %) i la resta en els cursos següents.

Els resultats d’aquest informe no són simples opinions ni sentiments, és la realitat objectiva del que estan vivint bona part dels estudiants de la Pompeu Fabra. En un període de 4 dies hem recollit

747 respostes d'estudiants de grau.⁴ L'enquesta en la que es basa l'informe representa com a mínim el 7,54 % del total dels estudiants de grau de la UPF, una mostreig suficientment gran per indicar que amb molta probabilitat, la mitja derivada de l'enquesta variarà un 3,51 % de la mitja de la població total.⁵

1. Dificultats amb la conciliació laboral i familiar, problemes econòmics i pèrdua del lloc de treball

Una i altra vegada hem vist com tant a la nostra enquesta, com a xarxes socials, els estudiants hem volgut aclarir que la situació de confinament no és una situació de normalitat i, per tant, no és assimilable a unes vacances tancats a casa. Sembla ser que, per a la UPF, adaptar-se a l'excepcionalitat vol dir procurar que la Universitat continuï funcionant amb «falsa» normalitat i siguem els estudiants qui carreguem tot el pes de l'excepcionalitat en les nostres situacions personals. Mentre aquells i aquelles amb situacions familiars i socioeconòmiques més difícils han de fer esforços monumentals per a seguir el ritme del curs acadèmic, la Universitat, en canvi, ha volgut mantenir una aparença de normalitat, per exemple, promocionant el hashtag #AlaUPFnoparem. Si bé pot haver-hi certa bona intenció en intentar calmar els nervis i mostrar que la Universitat continua avançant tot i la crisi, és molt perillós assumir que els estudiants estem vivint aquesta situació amb normalitat, quan és més que evident que la normalitat fa dies que ha desaparegut de les nostres vides. A un estudiant que té els recursos i el temps disponibles suficients per estudiar, se li pot assignar més treball i demanar constància i disponibilitat, però és inacceptable demanar-li el mateix a aquells que estan patint situacions personals derivades d'aquesta crisi. Així, la primera secció d'aquest informe la dediquem a demostrar que la situació no és normal i que avui, més que mai, els estudiants necessitem comprensió i flexibilitat.

Un 32,48 % dels enquestats (podríem arrodonir-ho a una tercera part dels estudiants que han participat a l'enquesta) han expressat tenir dificultats per seguir les classes i els seminaris telemàtics. Podem trobar-nos molts factors que expliquen aquest impediment, però si ens centrem en la pregunta «Tens algun altre problema derivat de la quarantena?» un 29 % d'estudiants dels que han respost aquesta pregunta, reporten un augment en la dificultat en la conciliació laboral i familiar, derivant en problemes econòmics. Un 13 % d'estudiants diu estar patint problemes psicològics derivats o agreujats per la quarantena. Per si fos poc, un nombre reduït reporta que està atrapat en una situació que pot ser perillosa per la seva integritat física. A continuació, hem fet una selecció de respostes per exemplificar la «normalitat» dels estudiants.

4 Per tractar els resultats de l'enquesta, només hem tractat fins la resposta nº743 degut a haver de passar al pas de la categorització dels resultats i el seu anàlisi. El formulari es va publicar el dia 1 d'abril i es van agafar totes les dades fins el 4 d'abril a les 23:50h.

5 En aquest cas s'ha utilitzat el càlcul de standard error of mean: $\sqrt{(1/n * (N-n) / (N-1))} = \sqrt{(1/747 * (9945-750) / (9945-1))} = 0.03518$

La Universitat sembla donar per fet que tots tenim una bona situació a casa. La realitat és que moltes estudiants sovint ens trobem en situacions de conflicte familiar, sobrecàrrega de teletreball, haver de seguir en la producció i serveis essencials, soroll constant a casa, major càrrega de responsabilitats domèstiques i treball de cures, i en el pitjor dels casos, amb haver de conviure amb el coronavirus en els nostres nuclis familiars.

«Estoy cuidando de un familiar dependiente y mis padres trabajan en el hospital, así que también me encargo de desinfectar la casa para que no enfermemos los 4. Esto me quita mucho tiempo de estudio y, además, me impide estar presente gran parte de las clases online al tener que atender a este familiar dependiente».

«Mi familia está de peleas constantes por el roce continuo de la cuarentena. Dudo poder hacer el examen sin que se oiga de fondo gritos de mi familia u otro tipo de ruidos o inconvenientes».

«En estos tiempos que corren, en casa con toda la familia, en mi caso somos cinco, difícil la concentración para poder estudiar».

«Comparteixo habitació amb germans i no em puc concentrar ho suficient com per seguir classes i estudiar».

«Visc en un bloc de pisos on la relació que existeix entre els veïns és horrorosa. Mentre faig classe he d'aguantar com la veïna de dalt posa música a tota castanya, i això perjudica la meva concentració. Durant els exàmens fets durant el confinament vaig haver de concentrar-me mentre sentia crits i insults provinents de tot el bloc [...]».

En base als que han respòs la última pregunta (de resposta lliure i no obligatòria: 284 respostes), aproximadament **un 20 % dels estudiants estan treballant en aquests moments** i, en general, expressen que els horaris no s'adapten. Com hem dit abans, el que es fa a casa també és treball, atendre a les responsabilitats domèstiques i el treball de cures també és treball i, com a treball, implica dedicar-li temps. A més, aquesta doble càrrega de treball, com ja sabem, és un problema estructural que afecta molt més a les noies i suposa una desigualtat de gènere.

«Bàsicament jo com molts alumnes més continuem treballant, en el meu cas al Mercadona i ja han fet un parell de reunions en dies festius com dissabtes, la càrrega de treball és molt més elevada i amb poc temps, ja que crec que no tenen en compte que hi ha moltes situacions diferents, no tothom està tot el dia a casa sense fer res.»

«M'han augmentat les hores per poder fer front a la crisi del coronavirus. Això significa q haig de compaginar els estudis amb una jornada setmanal de 40h..»

«En alguna assignatura es fa penjar un document al acabar la classe perquè en depèn la nota final, si no puc accedir perquè estic treballant aquesta nota no la tinc».

Ens hem trobat que es fan entregar treballs amb un temps limitat i a una hora determinada que coincideix amb l'horari laboral. Això fa que aquests estudiants que en aquelles hores estiguin treballant es vegin afectats a la nota final ja que disposen de menys temps i, fins i tot, no puguin tenir l'oportunitat d'entregar exercicis/treballs avaluables ni tampoc a classes que no es deixen gravades.

En un primer moment podria semblar que la UPF no té res a fer davant a aquests problemes tan seriosos, però això no és veritat. Sí, la situació sobrepasa les fronteres de la Universitat, però això no vol dir que no es pugui fer res. És deure de la Universitat reaccionar a aquesta situació anormal. Si els estudiants tenen menys temps per a dedicar a l'estudi, la Universitat ha d'exigir menys càrrega de treball. Si els estudiants els hi és impossible assistir les classes presencials, la Universitat les ha de fer assequibles per a tothom. Si els estudiants no tenen el material per accedir als materials de classe, la Universitat ha de fer tot el possible per proporcionar-los. La Universitat hauria de ser un espai per a persones en qualsevol situació, i no només per aquells que es poden adaptar. Però s'ha d'admetre que poc ens sorprèn aquest comportament d'una universitat de la qual el primer Rector no trobava problema en què dos terços dels estudiants de la Pompeu Provinguessin de la privada, a la vegada que afirmava «¡Qué más quisiera que crear otro Harvard!»,⁶ universitat infame pel seu elitisme.⁷

Insistim en què la Universitat ha de establir —com a mínim— un diàleg amb nosaltres per trobar la solució a cada problema. De moment, proposem aquestes mesures totalment susceptibles d'aplicació:

- **La gravació de totes les classes telemàtiques i que aquestes gravacions siguin penjades a l'Aula Global. Tenim constància de que aquesta mesura no s'està aplicant a totes les assignatures. Si no hi ha mitjans per penjar algunes classes, la universitat els ha de proporcionar.**
- **L'ampliació dels períodes d'entrega. No és raonable demanar que un treball es completi en el mateix temps que abans de la crisi. Si és necessari, s'haurà de reduir la quantitat de treballs i pràctiques obligatòries per a una assignatura.**
- **La no obligatorietat de l'assistència. És inacceptable que s'exigeixi a qualsevol estudiant que estigui disponible a una hora concreta. No s'hauria de prendre llista de assistència a classe ni exigir ningun tipus d'activitat que requereixi una presentació en directe.**
- **En aquells casos on sigui impossible solucionar la situació d'un alumne amb les mesures més generals de cada grau o assignatura, i com a conseqüència aquest es vegi incapacitat de continuar amb el curs, la Universitat ha de garantir l'apel·lació davant d'un tribunal acadèmic en situacions d'excepcionalitat. Els estudiants no s'han de castigar com a individus per una situació que ni era predicible, ni culpa seva.**

2. Afectats COVID-19

La Universitat Pompeu Fabra presumeix a les xarxes socials de la seva aportació a la lluita contra el coronavirus, o de com la UPF no atura cap de les seves activitats tot i les adversitats provocades per la crisi sanitària. Amb el hashtag #AlaUPFnoparem s'intenta mostrar com tota la vida universitària segueix ininterrompuda, ja sigui la del funcionariat que treballa a la UPF, les seves associacions, els seus estudiants, els professors, etc. Tots els aspectes de la Universitat Pompeu Fabra s'han adaptat a les condicions que tothom esperaria d'un campus d'excel·lència internacional, o això se'ns intenta demostrar per les xarxes socials. No obstant, sembla ser que, per sobre de cada una de les conseqüències de la mala gestió de la Universitat, és com aquesta ignora per complet el motiu del confinament i com en cap moment ha tingut en compte com la crisi sanitària pot afectar als seus estudiants.

Contràriament al que la Universitat intenta demostrar via xarxes socials, un 4% dels estudiants que ha volgut expressar els diferents problemes que els hi suposa la quarantena, han declarat que al estar afectats de manera directa pel Covid-19 els hi és impossible seguir el ritme de treball que la Universitat exigeix.

«El meu avi està a l'hospital i la meva àvia i la meva mare també son positives i estan a casa, de manera que he de cuidar tant d'elles com de la casa junt amb el meu germà. Això fa que, amb tant de treball, em sigui impossible seguir el ritme que esteu proposant».

«El meu pare ha mort pel coronavirus i el meu rendiment ha baixat molt».

«Familiars malalts».

«Continuo treballant amb encara més hores que abans i he perdut a un familiar pel Covid: inestabilitat emocional».

«M'encarrego dels meus dos germans petits perquè els meus pares han donat positiu per Covid i estan molt malalts».

Els nous mètodes d'avaluació telemàtics imposats per la Universitat Pompeu Fabra ni tan sols s'adapten a l'alumnat que pateix conseqüències directes de la crisi sanitària, que irònicament ha forçat a la Universitat a procedir a aquests nous mètodes d'avaluació. La major càrrega de treball en unes condicions totalment diferents a les que es donen en la mateixa universitat fan impossible que un alumne afectat per la pandèmia pugui si tan sols seguir el ritme que s'exigeix. La situació és encara més crítica quan els problemes per la pandèmia s'ajunten amb altres problemes provocats pel confinament.

«Depenc d'una beca, sóc d'una família nombrosa i monoparental, al treball m'han fet un ERTE, tinc familiars malalts i això clarament afecta al meu rendiment acadèmic».

«Tinc familiars ingressats per COVID-19, sóc autònom i he de gestionar tota una empresa des de casa i no tinc temps per estudiar i portar-ho tot».

«Pago un lloguer de pis a Barcelona i no sé si seguirem fent classe a la universitat. A més, tinc una persona de la meua unitat familiar amb covid-19, lo qual fa que tingui menys temps per la feina de la universitat. La resta de la família tenim també símptomes lleus».

3. Problemes amb el lloguer i pèrdua del treball

Tot i no haver-hi preguntat explícitament sobre aquest tema en el nostre formulari, hem rebut una gran quantitat de respostes que denunciaven la seva situació respecte al domicili durant el curs. Un 35% de les estudiants que han afirmat tenir un problema derivat de la quarantena tenen problemes amb el pagament del lloguer.

La majoria d'alumnes amb problemes de lloguer tenen la seva primera residència fora de Barcelona o inclús de Catalunya i durant el curs han de pagar-se l'estància en una residència d'estudiants o un pis compartit. Degut a la gran incertesa de la UPF, que encara no ens ha aclarit si es reprendran les classes al juny o si farem els exàmens del tercer trimestre de manera presencial, molts d'aquests alumnes encara paguen la residència o el pis per si han de tornar i això, si com és obvi, té un impacte econòmic entre els i les estudiants que han de pagar la residència o el pis.

«El fet de no saber si seguirem fent classes suposa que la majoria de persones a la meva residència d'estudiants (estudiants de la UPF) seguirem pagant les quotes mensuals fins que se'ns informi de si podem tornar a fer classes presencials. Molts vivim fora de Catalunya i no tenim la possibilitat de deixar lliure la habitació, perquè no podem anar a recollir les coses o bé no volem arriscar-nos a quedar-nos sense un lloc on viure en cas de que tornem. Estem parlant d'uns 800€/mes».

«Vivo en una residencia de estudiantes y me he tenido que volver a mi casa y ahora me obligan a cancelarla, por lo que si reanudasen las clases presenciales a mitad de trimestre no tendría donde vivir ni podría ir inmediatamente si no se me avisa con por lo menos un mes de margen».

«En Barcelona, vivo en una residencia de estudiantes y mientras la universidad no se aclare sobre hacer o no más clases presenciales (como ya han hecho otras universidades), he de seguir pagando».

«Sobretot a nivell econòmic, ja que pago un lloguer a Barcelona i dintre la meva família la meva germana s'ha quedat sense feina i la meva mare és autònoma i actualment no pot treballar. A més, no m'han concedit la beca. Per tant, si ja teníem problemes econòmics abans d'aquesta situació, ara en tindrem el doble».

També hem de tenir en compte el fet de que una gran part de les estudiants han de treballar per poder pagar-se la carrera i la residència. A més, com bé sabem, centenars de milers de treballadors i treballadores a Catalunya i a tot l'Estat han estat acomiadats dels seus llocs de treball o se'ls ha aplicat un ERTE. Així doncs, una gran part dels i les estudiants treballadores es veuen ara mateix en una situació de màxima precarietat i urgència, que pot portar no només nefastes conseqüències materials sinó també psicològiques.

«Pago alquiler y me he quedado sin trabajo, la falta de organización para la ejecución de los exámenes de segundo trimestre sumado a la carga de trabajo del tercer trimestre ya iniciado está agravando la ansiedad propia del confinamiento, no permitiéndome ni seguir bien las clases de tercer trimestre ni preparar adecuadamente los exámenes en formato online del segundo trimestre».

Així doncs, requerim que la Universitat ens aclareixi el més aviat possible quina és la seva decisió

respecte a la continuïtat de les classes presencials. A més, volem remarcar que, tot i que el confinament es pugui suavitzar, no seria prudent retornar a la presencialitat de les classes o dels exàmens en aquest curs ja que, sent la Universitat un espai amb una gran densitat de gent, es posa en perill a l'alumnat i al personal de PDI i PAS.

Podria semblar que la Universitat no té res a veure amb aquests problemes, però això tampoc és veritat. Les millors solucions només es podran trobar quan la Universitat estigui disposada a parlar amb els estudiants, però de moment presentem aquestes mesures que nosaltres considerem imprescindibles. La Universitat ha posicionar-se de part dels i les alumnes afectades per problemes amb el pagament del lloguer:

- **Ha d'exigir a les residències d'estudiants que retornin el pagament d'aquestes setmanes de confinament als afectats. Especialment a aquelles que tenen un conveni firmat amb la Universitat.**
- **La Universitat ha de sol·licitar a la Generalitat la tramitació de permisos especials de desplaçament per aquells estudiants que requereixen material de les seves residències a Barcelona.**
- **En l'excepcional cas de que es tornés a fer classes presencials, garantir que aquelles estudiants que ja hagin cancel·lat el lloguer i ja no tinguin la seva residència, garantir-los-hi una habitació de les residències amb conveni firmat amb la Universitat. Hi ha persones que viuen a més de 3 hores de Barcelona i tindrien un greu problema en assistir a les classes presencials a causa de no tenir residència.**

4. Preocupació per la nota i per la beca

A la pregunta «Tens algun altre problema derivat de la quarantena?», el 20% d'estudiants que han respost a aquesta pregunta mostren preocupació per poder mantenir la seva beca. Com hem anat exposant, la situació personal de cadascú en aquesta situació excepcional afecta profundament en el nostre rendiment acadèmic, ja sigui per problemes econòmics, familiars, psicològics, etc.

La Universitat no és només un espai on es fan classes o es socialitza, sinó que també és un espai on trobem diferents eines com espais per estudiar, ordinadors, llibres, etc., que pal·lien en certa mesura les desigualtats socioeconòmiques i familiars de l'alumnat. Així doncs, si ja partíem d'un anterior model universitari on 1 de cada 4 estudiants de la UPF (24,5%)⁸ majoritàriament degut a raons econòmiques abandonaven els estudis universitaris i que en condicions normals el 36% dels estudiants perdien la beca després del primer curs.⁹ Ens preocupa veure com davant d'aquesta situació de confinament les mesures que està prenent la UPF, no només no pal·lien la situació, sinó que accentuaran en gran mesura els efectes d'aquesta desigualtat.

«Depenc d'una beca, sóc d'una família nombrosa i monoparental, al treball m'han fet un ERTE, tinc familiars malalts i això clarament afecta al meu rendiment acadèmic».

D'aquesta manera ens podem trobar que, si bé alguns estudiants poden mantenir el seu nivell de rendiment acadèmic gràcies a unes condicions econòmiques relativament estables i una situació personal o familiar també estable, una gran part de l'alumnat es troba amb diferents problemes a casa que afecta a la nostra capacitat de mantenir el rendiment acadèmic i una gran preocupació per la incertesa de no saber si l'any que ve tindran dret a una beca.

«Estoy con beca, vivo con mi pareja y él se ha quedado sin trabajo. Sólo tenemos un ordenador y no tengo un sitio para estudiar. Antes de esto él trabajaba y yo tenía tiempo para estudiar mientras él no estaba, o ir a la biblioteca. Ahora mi lugar de estudio es el sofá o la cama. Nos turnamos el comedor, la tele y el portátil. Hay incertidumbre sobre si él volverá a trabajar y yo no me puedo permitir suspender ya que no habrá dinero para pagarlo».

A més d'aquests problemes particulars de cada estudiant, que canvia segons el context de cadascú, ens trobem amb la pèssima gestió de la Universitat, que accentua la pressió i la incertesa sobre l'alumnat. Tal i com hem recollit en aquest informe, un 78,30% dels i les estudiants de la UPF denuncien tenir més càrrega de treball que abans, a més d'haver-hi molts casos de solapament d'exàmens del segon trimestre amb classes del tercer, o exàmens durant la Setmana Santa. Això, òbviament, pot tenir conseqüències acadèmiques i psicològiques greus, que poden arribar a excloure als estudiants amb necessitat de beca de la universitat, o afectar injustament a qui opta a una plaça de màster, on les notes són de gran importància.

«Estic becada i sense ella no puc estudiar i no em puc permetre el luxe de treure notes baixes. No podem tenir finals, seminaris i classes del tercer trimestre a la vegada! No tens prou temps per estudiar-ho tot!».

«Dependo de que el año que viene me den una beca para poder pagar el máster de abogacía que se hace en una institución privada, aunque la UPF es una institución pública. Además, este año por seis euros sobrepasé el límite económico de la beca y tengo que trabajar para pagar el alquiler. Debo seguir pagando, pero probablemente no pueda trabajar más».

«Depenc de beca i la situació em genera preocupació per no saber si amb la situació econòmica podré seguir els meus estudis. Segurament necessiti treballar quan això acabi, i amb els horaris de Campus Mar es fa totalment impossible la conciliació horària entre treballar i estudiar».

«Pago un lloguer i no sé quan tornaré a Barcelona, a més sense beca no podré continuar els meus estudis».

«1- Depenc d'una beca que ara s'ha paralitzat. 2-Convic amb gent gran i tinc "por" de com seran els exàmens q tinc d'altres anys (2on i 3er), he vist com a algunes assignatures com a la carrera d'enginyeria telemàtica es obligatori tindre el mòbil enfocant el teu escriptori, amb el DNI etc.. ho veig excessiu. 3- Ates les circumstancies no tothom pot estar tant per els estudis si no per la família, sent així que estaria bé baixar el ritme una mica, o treure contingut. Ningú diu de no aprendre».

Es demostra meridianament clara la necessitat de:

- **El pagament immediat de totes les beques pendents.**
- **L'assignació de més pressupost al fons de beques per l'any que ve. Les beques pròpies de la UPF no haurien de dependre de la bona voluntat de privats (beques Santander i quantitat voluntària de diners al procés de matriculació), sinó que haurien de ser un deure de la Universitat i de les Administracions per garantir l'accés als estudis universitaris dels fills i filles de les famílies de classe treballadora.**
- **L'assignació de més beques en base a la renda familiar, sense tenir en compte la nota acadèmica. No és gens estrany que ens trobem amb una alta correlació entre la dependència d'una beca i la preocupació de la nota. No podem posar com a requisit per l'accés a la beca un criteri que està totalment condicionat a les condicions socioeconòmiques com és el rendiment acadèmic. Qui està becat per necessitat, també és exigent amb la seva nota. Els problemes d'ansietat i angoixa són més accentuats a aquest perfil d'estudiants.**

5. Càrrega de treball excessiu + pràctiques i TFG al quart any

La Universitat ha tractat l'estat d'alarma com a una etapa on els estudiants gaudeixen del mateix o fins i tot més temps per dedicar als estudis sense tenir en compte la situació d'estrès que pateixen moltes de les llars. Les tasques de cures, la pressió familiar, el desgast emocional i la confusió han augmentat i això, en cap cas, permet als estudiants gaudir de més estona per dedicar als estudis. És per això que és especialment indignant que a la pregunta «Tens més càrrega de treball que abans?» el 78,30 % dels estudiants diuen que sí i que, mentre un 64,02 % esmentin que la càrrega de treball no s'adequa al seu temps, alguns expliquen que estudien i treballen a la vegada i que els coincideixen classes, seminaris i treballs amb poc temps de marge d'entrega del 3r trimestre i exàmens del 2n trimestre.

«Teniendo en cuenta que muchos de nosotros trabajamos desde casa y que este ya supone una doble carga, no, no se adecua al tiempo disponible. Además, soy estudiante de otra carrera, que a diferencia de la UPF sí que se ha adaptado a las circunstancias, aunque esto también supone una limitación de tiempo».

«El fet d'estar a casa confinat no implica que es pugui fer ni més treball ni el mateix. La uni també s'ha d'adaptar a les circumstàncies reals dels estudiants».

La Universitat no ha dut a terme cap revisió generalitzada dels plans docents, sinó que han sigut alguns professors que, des de la seva subjectivitat, han fet certs canvis en aquests, la qual cosa ha comportat grans diferències entre assignatures i confusió per part dels estudiants sobre els canvis constants de cada una d'elles. En definitiva, la càrrega de feina no és compatible amb la situació d'excepcionalitat que es viu als àmbits familiars.

«No trobo que sigui normal haver de fer encara 3 EXÀMENS FINALS ORDINARIS i ja haver començat 4 ASSIGNATURES NOVES + SEMINARIS, el dia hauria de tenir 25 hores per poder cobrir-ho tot!».

«Tinc entre 6 i 8 hores de classe al dia de teoria/seminari/pràctica i a més li sumo uns exàmens que se m'han avisat amb una setmana d'antelació, no arribo a tot i no obtinc solucions».

«Emocionalment són temps difícils i la càrrega de treball es sobrepassa. Tinc una assignatura de la qual ni tinc classe, només power points i un manual de 2000 pàgs».

«Presión familiar, estrés, desgaste».

El 12 de març, un dia abans del decret de l'estat d'alarma, nosaltres ja ens vam anticipar als fets i a totes les conseqüències: vam publicar un comunicat a les xarxes socials amb una recollida de firmes¹⁰ exigint principalment que es donés la opció del no ajornament del període d'exàmens. Tot i que tothom estàvem en una situació d'incertesa general, hem sigut conscients de que un ajornament comportaria greus problemes sobretot pels estudiants de les famílies treballadores.

No ens vau escoltar, no ens vau tenir en compte. L'aplaçament dels exàmens està fent gairebé impossible la preparació de les classes telemàtiques pertinents i això afecta de manera directa i negativa al rendiment de l'alumnat. La càrrega excessiva de feina agreuja tant el desgast com l'estrès derivat de la crisi en una situació on la Universitat hauria de donar eines per tal de millorar la situació.

Front d'Estudiants - UPF
Comunicat per a tota la comunitat universitària
seccio.upf.fde.cat@gmail.com

Entre la setmana d'exàmens i el perill de propagació del COVID19. I ara què?

Davant la suspensió dels exàmens presencials del segon trimestre per part de la UPF a causa del COVID19, la universitat està valorant, segons sabem, dues alternatives:

- [1] Avaluació online
- [2] Ajornar el període d'avaluació

Tot i entendre la situació en la qual es troba la universitat, una part dels i les estudiants de la UPF estudiem i treballem a la vegada. Per tant, **ajornar el període dels exàmens finals és una opció que ens perjudica** ja que ens suposaria una dificultat extra compaginar la feina amb les obligacions de l'avaluació continuada obligatòria.

Està clar que aquesta situació no és ideal i que hem de continuar lluitant perquè cap estudiant es vegi obligat o obligada a haver de treballar per poder seguir estudiant, però davant el caràcter elitista dels plans docents i model acadèmic que ja planteja la UPF i el poc que li ha importat sempre els i les estudiants treballadores, **hem decidit fer-nos escoltar mitjançant una recollida de firmes per exigir que un suposat ajornament del període d'exàmens no ens suposi un greuge.**

Per tant, des del Front d'Estudiants:

1. No acceptarem cap mesura que, amb l'excusa de la situació sanitària actual, atempti contra els drets dels i les estudiants o altres membres de la comunitat educativa.
2. Exigim als departaments acadèmics de la UPF que, en relació amb els interessos dels alumnes que han de compaginar estudis i treball, donin l'**opció de no ajornar** el període d'exàmens en el cas de que es triï aquesta mesura.
3. Per últim, davant aquesta situació d'urgència, des del FdE defensem que els estudiants han de ser informats d'una forma correcta i concisa de les opcions que té en la seva disposició per completar l'avaluació del segon trimestre.

Estarem atents/es al desenvolupament de les futures decisions que es prenguin respecte aquesta situació d'excepcionalitat. En cas d'alguna anomalia en alguna de les facultats de la Universitat, tenim a la vostra disposició el nostre correu per a que ens feu arribar tot tipus d'informació: seccio.upf.fde.cat@gmail.com.

«Tots els exàmens del segon trimestre (5) se m'han aplaçat, el format de l'examen en un cas s'ha modificat de forma que el volum d'estudi és molt superior a l'original i hi ha assignatures de les quals encara no tenim informació sobre com es desenvoluparà la prova. A més, durant el període d'avaluació hauré d'estar portant al dia les 4 assignatures d'aquest trimestre, preparant-ne els seminaris i treballant en el TFG».

«Tinc classes, treballs i exàmens per fer, la qual cosa implica que estic el dia sencer fent coses de la uni».

«Tinc tots els exàmens del 2n trimestre al tornar de Setmana Santa, al mateix temps que tinc totes les classes que hi havia programades i tots els seminaris. A més a més, no s'ha adaptat RES del pla docent de les assignatures del 3r trimestre (més enllà del professor donant classe des de casa), pel que aquest es preveu bastant accidentat».

«Sí, però no pel fet de les classes en si, sinó perquè les classes que duren 1:30h, al final acaben durant 2:30h degut a la rapidesa del professor a l'hora d'explicar el temari i això fa que una vegada finalitzada la classe, hagis de tornar-te-la a mirar per poder copiar apunts i això sumat a que ciències empresarials encara no ha fet cap dels exàmens finals i per tant, el temps del dia restant el gastem estudiant».

D'altra banda, és important remarcar la situació dels i les estudiants que aquest any han de realitzar el Treball de Final de Grau. Aquest treball requereix d'una gran quantitat de feina que s'agreuja amb la incapacitat de poder realitzar estudis de camp concrets i la impossibilitat de poder accedir a biblioteques o d'altres fonts d'informació per via telemàtica.

«Ens demanen fer grups i enviar una proposta per al TFG al juny i això és inviable per comunicació audiovisual».

«No puc fer la part pràctica del meu TFG (són entrevistes i observació no participant de judicis) i per tant se'm retarda tota la planificació del TFG que tenia feta».

«Tenia el 3r trimestre per seguir treballant més a fons amb el TFG (si necessito llibres o visitar entitats, la situació ho complica molt), a més, tinc les úniques pràctiques de la carrera (100h) relacionades amb el treball, les quals les he de fer a distància. A més, l'allargament del període d'exàmens m'està traient molt de temps, el qual podria invertir per continuar amb el TFG».

Òbviament s'ha de renegociar com sota quins criteris s'assignarà treball aquest trimestre, però com a mínim s'ha de començar per:

recuperacions, a mitjans de juliol. I si necessitem treballar durant l'estiu?

- Una reavaluació de tots els plans d'estudi i els terminis d'entrega per tal de reduir o adaptar el volum de treball a la situació d'excepcionalitat que estem vivint i garantir que tots els i les estudiants puguin desenvolupar la seva tasca educativa en condicions. Aquesta revisió ha de ser general en totes i cadascuna de les assignatures que imparteix la universitat amb unes directrius clares i concretes per tal de que no es creïn noves diferències derivades de la subjectivitat de cada professor.
- En relació als Treballs de Final de Grau exigim, en primer lloc, aplaçament de dates com a mínim dels dies perduts i, en segon lloc, que es proporcionï una plataforma virtual, pública i gratuïta on poder accedir a la bibliografia necessària. Des del Front d'Estudiants ja érem conscients del poc material bibliogràfic físic que hi ha a la biblioteca. Per exemple, no és normal que a la biblioteca hi hagués 10 exemplars d'un manual de dret per a 500 alumnes de dret. Els manuals són molt cars i el poc temps de préstec que s'ofereix a la biblioteca genera la necessitat de comprar-los. Així doncs, aquesta mesura la contemplem com una mesura de necessitat d'aplicació, no només per aquest període d'excepcionalitat, sinó per a que això sigui un pretext per a que existeixi d'aquí endavant durant tots els cursos acadèmics. El material educatiu ha d'estar en disposició dels i les estudiants de la UPF en qualsevol moment i de manera gratuïta.
- En la mateixa línia, i com a mesura més immediata, exigim que s'ofereixi als estudiants altres alternatives per tal de poder concloure el seu treball sense l'accés a aquest conjunt d'informació sense que això repercuteixi en el seu resultat.

6. Mala organització dels exàmens

Hem pogut observar que, a causa de la clausura, molts professors han optat per fer exàmens de forma telemàtica els mateixos dies en què estava previst, i d'altres, els han posposat. D'aquest últim grup, trobem que cert nombre ha decidit fer els exàmens durant la Setmana Santa, en ple període de «vacances» i en dies no lectius. Això també afecta el professorat, ja siguin «vacances» o confinament, són hores no lectives. A més, una gran quantitat d'alumnes s'ha queixat del fet que s'ha avisat dels canvis amb molt poca antelació i això ha afectat a la seva preparació.

A partir del que han contestat els alumnes, hem observat que no hi ha hagut una resposta i una manera d'actuar uniformes per part de la Universitat, que ha deixat que cada facultat i cada professor gestionés la situació com pogués. Això s'ha fet palès en el format i la data dels exàmens. L'enquesta ens ha permès també, observar fins a quin punt la situació està afectant l'alumnat i les seves famílies. És força dubtós que sigui el moment ideal per tenir exàmens ja que a la pressió d'aquests, s'hi suma la pressió per la situació.

Un 67 % de l'alumnat enquestat considera que els nous mètodes d'avaluació telemàtica els perjudiquen, un 26 % creu que s'adapten correctament, un 4,31 % a mitges i un 2,02 % encara no ho sap (en aquell moment). Cal afegir que gairebé un 78 % creu que no està rebent informació actualitzada de les modificacions que s'estan fent en relació a la docència i als exàmens.

«Ens han canviat de data els exàmens i també d'ordre. Em veig obligat a deixar una assignatura pel juliol degut al poc temps amb el que ens han avisat dels canvis».

«Crec que per definir-ho, em sento explotat i sense cap mena d'ajuda. 6h de classe al dia online, + treballs i entregues, + haver d'estudiar pels exàmens del 2n trimestre (avisats amb una setmana d'antelació i sense tenir en compte la nostra opinió, tot per culpa de la seva mala gestió)».

«Continuo treballant i algunes coses es compliquen, el TFG no pensen ajornar no faciliten documentació (no tenim accés a la biblioteca)».

«En una setmana hauré de fer 5 exàmens, més les classes del tercer trimestre i el TFG de Dret, costa compaginar-ho i trobar temps per tot».

«Estic pagant un lloguer perquè soc de fora de BCN. Em queixo ja que moltes amigues del poble les seves universitats ja els han dit que no tornaran. Malgrat que estiguem en una situació incerta s'han de prendre decisions i seria molt dur fer classe només 2 setmanes per així que es puguin fer els exàmens de forma presencial. El més lògic és que si gran part del trimestre s'ha fet online, els exàmens es fessin online i si pot ser millorant les condicions dels del 2n trimestre perquè contestar 45 preguntes test en 45' sense possibilitat de tornar enrere o canviar la resposta és inhumà».

Com que cada grau és un món, especificarem, segons el que ens consta a les respostes de l'enquesta i segons el que ens han anat explicant els estudiants des de les xarxes socials, els problemes relacionats amb la gestió dels exàmens:

Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida

Del grau d'enginyeria biomèdica se'ns comenta que han tingut desconeixement total del format dels exàmens tenint-los en menys d'una setmana i a més, donant classes del 3r trimestre a la vegada. També tenim constància de que una professora volia ajornar tots els exàmens de les assignatures que

impartia (Anàlisi d'imatges i Biosenyals i biosistemes) fins a «quan es pugui». Un altre professor de l'assignatura Equacions diferencials (examen realitzat el 8 d'abril) volia que, abans de començar els exàmens, els estudiants fessin «un barrido de l'habitació i de tots els fulls que haguem d'utilitzar i, com que no ho mirarà tothom alhora, ho gravaria per poder revisar després, reiterant la part no legal del procés».

A més, s'han aplicat mètodes de videovigilància excessius. La Universitat ni els professors han pensat en que cadascú està en una situació diferent i en unes condicions diferents. No ha de ser l'entorn i les condicions de cadascú que s'hagin d'adaptar a l'examen, sinó l'examen el que s'ha d'adaptar a l'entorn. No es pot fer un examen com si fos presencial perquè la realitat ha canviat, i això s'ha ignorat per complert i exigim que la UPF es responsabilitzi de les conseqüències i dels danys fets per la seva incapacitat de gestió i comprensió d'aquesta situació d'excepcionalitat.

Finalment, també sabem les correccions dels exàmens del 2n trimestre s'han corregit molt ràpidament i que les revisions online no són les mateixes amb tots els docents.

«S'han de plantejar nous mètodes, alternatives (tipus tests, treballs,...). Vinga home que heu tingut 3 setmanes i tot un campus depèn de vosaltres. Sou una universitat, no una escola de primària i la majoria hem pagat més de 2000€ a l'any perquè se'ns tracti bé i tinguem un ensenyament de qualitat. Recordo que la universitat no deixa de ser una empresa i nosaltres en som els clients i som els que paguem. Crec que hem de poder tenir un cert poder en les decisions sinó és l'última paraula, la paraula de l'estudiant que al cap i a la fi és el que ha d'aprendre».

Facultat d'Economia i Empresa

A ADE, ens han comentat que les condicions dels exàmens eren massa estrictes: els han reduït el temps, fent que no poguessin revisar bé i organitzar-se. Sembla ser que la Universitat es preocupa més pel fet que els estudiants mirin apunts que per intentar adaptar-se a una situació que està sent difícil per la majoria i a la qual es veu més aguditzada la desigualtat socioeconòmica. A més, no només han patit l'aplaçament dels exàmens i el solapament amb les classes del 3r trimestre, sinó que els professors els recriminen no atendre als nous materials penjats de les noves assignatures. També es queixen del fet que un cop resposta una pregunta, no podien tornar enrere i revisar-la.

A Ciències Empresarials, concretament a primer any, els han avançat els exàmens tres dies abans i els han avisat amb pocs dies d'antelació.

Facultat d'Economia i Empresa - Unit... ...

para

12:29 [Ver detalles](#)

Benvolgudes i benvolguts,

Us informem que els exàmens que estaven previstos pel proper dia **25 d'abril**, han de modificar la seva data **al dia 22 d'abril** atès que el dia 25 no es podia disposar de suport tècnic.

Les assignatures afectades són les següents:

- 21863 Comptabilitat de Costos II
- 21848 Mètodes Quantitatius Presa Decisions
- 21916 Comportament del Consumidor
- 20637 Economia
- 20852 Organització Industrial

Facultat de Dret

Des del doble grau de Dret + Economia se'ns comenta que els exàmens del segon trimestre s'estan fent durant Setmana Santa i que han canviat totalment el seu format. A més, també es solapen amb classes online. Hi ha estudiants que en una mateixa setmana (dilluns a divendres) tenen 5 exàmens, classes online + TFG. En poques paraules: això és inhumà.

Des del grau de Dret + Criminologia, un/a estudiant ens comenta que un examen va ser de 45 minuts amb 45 preguntes i que no tenien opció de tirar enrere ni de canviar la resposta. Aquestes mesures tan restrictives han derivat a problemes d'ansietat i angoixa i no garanteix l'aprenentatge de l'assignatura.

A Dret + ADE reben constantment correus amb modificacions i arriba un punt que no queda gens clar què és definitiu. A l'examen de l'assignatura Conflicte de lleis, tenen un minut per pregunta, a Concursal no tenen clar les condicions de l'examen i a Penal només tenen una hora per cas pràctic. Es considera que si ja prou perjudicats estan amb aquesta situació d'excepcionalitat, les condicions siguin molt pitjors que les normals.

A Relacions Laborals han tingut problemes de comunicació tant amb la universitat com amb alguns professors. Degut a la incertesa de saber com serà el format dels exàmens, han rebut informació sobre la gestió del període d'avaluació perquè la delegada d'una classe ha estat enviant mails constantment (molts no resposos) i contactant amb els vicectors, sinó no s'haurien assabentat de res.

També han tingut exàmens, classes i seminaris a la vegada. S'han notificat dels canvis de data dels exàmens amb molt poc temps d'antelació i, a més, s'han posat en hores de tarda, quan al pla docent s'indica que les assignatures són de matí, no de tarda. Això ha afectat especialment a aquells estudiants que treballaven per la tarda.

Facultat d'Humanitats

Al grau d'Humanitats els han obligat a fer els exàmens amb la càmera posada. També se'ls ha solapat exàmens i classes. A causa d'això, els estudiants que cursaven l'assignatura Art del Renaixement i del Barroc van proposar fer un treball i els ho van rebutjar. Es van produir canvis del format de l'examen i es va reduir mitja hora del seu temps per no poder mirar apunts (l'examen ja era llarg sense mirar els apunts).

Facultat de Traducció i Ciències del Llenguatge

Al quart any s'està en procés de formalitzar una reclamació contra una professora per no deixar veure la correcció completa d'un examen durant una revisió online. Tot i insistir, no ha volgut resoldre els dubtes d'una estudiant, passar-li la correcció i li ha donat llargues en general. Ha parlat amb el tutor i es veurà en la necessitat de parlar amb la cap d'estudis. Considera que les revisions, encara que siguin online, han de ser igual d'exhaustives com si fossin presencials.

Un delegat d'aquest grau tarda molt de temps en realitzar gestions, perseguint professors i proposant solucions que generalment són acceptades però li comporta menys temps d'estudi pels exàmens.

Facultat d'Enginyeria

Acumulació d'exàmens en un període més curt de temps (amb avís de canvis de data i ordre amb poca antelació i amb incertesa del seu format) i solapament d'exàmens, classes i treballs lliurables a Enginyeria Informàtica, de Sistemes Audiovisuais i Matemàtica. Degut a tota aquesta explotació acadèmica, hi ha estudiants obligats a deixar-se les assignatures per recuperacions, que ja de per sí es fan al juliol, una data horrible per fer exàmens a causa del clima i de la necessitat de treballar durant

els estius. Videovigilància a Enginyeria Informàtica i Enginyeria de Sistemes Audiovisuals.

Especialment a Enginyeria de Xarxes de Telecomunicació, ens comenten que faltaven 4 dies pels seus exàmens i encara no havien rebut cap informació. Volien fer exàmens amb un software invasiu per aplicat mètodes de videovigilància i tenim menció de dues professores com a responsables. A més, tenen classes online de 6 hores al dia, treballs, entregues i haver d'estudiar pels exàmens del 2n trimestre. Es queixen de que no tenen en compte l'opinió dels estudiants a l'hora de fer aquests canvis i aplicar aquests mètodes.

A Enginyeria Informàtica, ens han especificat els següents problemes:

- Al cancel·lar els exàmens, la majoria de professors es van negar a realitzar-los online o substituir-los per treballs, pel que els van deixar la única opció d'esperar a després de la quarantena per realitzar-los presencialment. Això els allunyava molt a l'avaluació de les últimes classes impartides.
- Els van avisar de que totes les assignatures anaven a realitzar un examen online amb molt poca antelació, amb tot just una setmana de marge. Inclús, assignatures que, suposadament, no anaven a realitzar examen online, el que els va deixar amb poc temps per preparar-los, en especial si tenim en compte que uns dies després anaven a començar les classes telemàtiques.
- En la mateixa línia, les classes telemàtiques han sigut un gran obstacle a l'hora d'estudiar pels exàmens. Tot i que es va dir que els treballs avaluables havien d'ajornar-se, molts d'aquest no s'han ajornat, fent que s'hagin d'entregar treballs durant el període d'exàmens.
- Se'ls ha intentat impartir classes durant caps de setmana, i també hi ha exàmens que es realitzaran durant els caps de setmana i festius, com si la quarantena fos un pretext de «vacances». L'estudiant que ens ha explicat tots aquests problemes considera que la quarantena no justifica que s'hagi de fer treball de més amb els horaris canviats ja que, en ocasions, segueix treballant contínuament cada dia, com molts altres estudiants.
- Alguns professors tenien planejat realitzar els exàmens fent seguiment dels seus ordinadors, inclús obligant-nos a utilitzar càmeres enfocades als alumnes. Els estudiants consideren que no és adequat que els alumnes siguin gravats, ni tampoc permetre accés als seus ordinadors personals. A més, se'ls ha dit que qui es negui a seguir les seves instruccions, es podran considerar automàticament els suspesos.

Per concloure, cal dir que la Universitat hauria de responsabilitzar-se de la coincidència d'exàmens del 2n trimestre i les activitats avaluables del 3r trimestre i hauria de saber com ha afectat i fins a quin punt es vulnera la privacitat de l'alumnat i del professorat per mitjà de la obligatorietat de fer exàmens amb els mètodes de videovigilància [aquest argument està jurídicament desenvolupat a l'annex 3]. A més, és necessari que hi hagi comunicació entre alumnes, professors i Universitat pel que fa als procediments d'avaluació que es duren a terme al llarg del tercer trimestre així com que hi hagi punts comuns en les directrius que es prenen. Cal que la Universitat es responsabilitzi dels perjudicis causats als estudiants en relació als exàmens.

És per això que demanem:

- Que l'aplicació de cada mesura sigui consensuada a l'alumnat i adaptada a cada grau i curs.
- En aquells casos on ja s'hagin celebrat els exàmens de forma no consensuada, demanem que els estudiants puguin escollir de forma individual entre aquestes opcions:
- Acceptar l'avaluació per examen telemàtic ja celebrat
- La invalidació del examen ja celebrat i la seva substitució per un nou examen, la data i format del qual seran consensuats entre estudiants i professors.
- La invalidació del examen ja celebrat i la seva substitució per un treball substitutiu d'examen.
- La invalidació del examen ja celebrat i la no ponderació d'aquest a la nota final, fent servir la mitja de l'avaluació continuada ja avaluada en condicions normals com a nota final.

7. Gestió de les classes i falta de recursos materials

Una altra forma en què la clausura de la Universitat ha afectat a l'alumnat i el professorat és en la docència. En aquesta qüestió també es manifesta la manca d'unes directrius conjuntes de la Universitat, ja que, mentre alguns professors opten per fer conferències o classes telemàtiques, altres es limiten a penjar documents, respondre dubtes via correu electrònic i remetre's als manuals de les assignatures (manuals dels quals no es té accés si no el compres pel teu compte). És clar que cada professor ha de tenir llibertat per triar els mètodes més convenients per a cada assignatura, però pels motius escrits aquí i als altres apartats, sembla que, a falta d'unes directrius que assegurin cobertes les necessitats bàsiques per un bon desenvolupament de classes telemàtiques, el professorat s'ha vist carregat amb tota la responsabilitat, s'ha vist exposat a la improvisació i ha hagut de veure's en la situació d'ocupar-se de la gestió de l'avaluació i d'adaptar el currículum a la nova situació d'excepcionalitat. La situació del professorat ha estat estudiada també des del Front d'Estudiants, a través d'una altra enquesta, que tot i que va rebre una quantitat molt reduïda de respostes, és una bona eina il·lustrativa dels problemes que estan tenint. A l'annex 2 s'hi troba un petit informe que reflecteix aquesta situació.

Pel que fa dades referents a les problemàtiques de l'alumnat, trobem que 330 alumnes, un 44 % dels enquestats considera que no disposa dels materials necessaris (lectures, manuals, etc.) pel seguiment de les classes. També s'ha comentat anteriorment que un 6% no té la bibliografia necessària que se li requereix, destacant-ne els alumnes de 4t, que fan Treball Final de Grau.

A les problemàtiques mencionades en apartats anteriors, com la dificultat d'accedir a bibliografia, els nous mètodes d'avaluació no presencial, la mala gestió de la informació (avisos, dates, entregues, exàmens...), s'hi suma més càrrega de treball i el fet que molts professors estiguin exigint assistència. La Universitat només està tenint en compte que els alumnes són tancats a casa, però ignora les condicions en les quals hi està.

A continuació exposem algunes respostes dels alumnes a l'enquesta i, més endavant, distingim problemàtiques per graus.

«Se'm solapen les classes. L'esforç econòmic que s'ha de fer a casa per pagar la matrícula de 2 estudiants universitaris no es correspon amb la docència que se suposa que estic rebent, quan en molts casos es podria parlar d'educació autodidacta».

«Treballem i no s'adapten els horaris. Se'ns van aplaçar els exàmens i ara se'ns solapa amb classes i tampoc ens volen anular els seminaris. Tenim "test" del 3r trimestre i encara ens recriminen alguns professors que no hem entrat a llegir els seus materials. Es evident no? Tenim exàmens del 2n trimestre, no són recuperacions. Sembla que se'n obliden que els més perjudicats som nosaltres».

«No puc estudiar des d'un ordinador i no tinc impressora».

«He de cuidar del meu avi el qual no disposa d'internet, aleshores els horaris de la universitat em condicionen com cuidar del meu avi».

«La forma en que se'ns avalua no és la adequada amb el que està passant. Els professors haurien de gravar les classes online i fer que les tinguem quan vulguem, perquè pot ser no podem assistir a la classe online per motius personals (familiars malalts, ajuda a casa, pèrdua de connexió, etc.)».

«Pago alquiler que no sabré si volveremos a tener clase. ¿El pago de matrículas es para que los profes hagan clases durante 2 horas de teoría, si solo suben powers y resúmenes hechos nos devolverán una parte de la matrícula?».

«No puc estudiar a casa i a vegades he de compartir el portàtil amb la germana».

«Professors que diuen que no faran docència, que es remeten al manual que ens hem d'estudiar, sense donar cap classe».

Facultat d'Economia i Empresa

Alguns estudiants del grau d'ADE manifesten que se'ls ha solapat exàmens del 2n trimestre amb classes del 3r i que això ha fet que hagin hagut de prioritzar els exàmens en detriment de les classes i altres estudiants, no disposen de mitjans com una impressora. Altres estudiants, es queixen del fet que a algunes assignatures no s'imparteix classe online. Això comporta que han de dedicar més temps a la síntesi i a la comprensió del contingut de l'assignatura. En la mateixa línia, s'haurien de gravar les classes online i fer que les tinguem quan vulguem (avantatge de la classe telemàtica) ja que hi ha gent que no pot assistir-hi per motius personals

A Tecnologies Industrials i Anàlisi Econòmica hi ha queixes pel motiu que les classes duren massa ja que la mala connexió fa que hi hagi moltes interrupcions.

Facultat de Ciències Polítiques i Socials

Al grau de Ciències Polítiques tenim constància de que a algunes classes telemàtiques, el professor mira qui es connecta i qui no, cosa que a les classes presencials no es mira perquè no hi ha assistència obligatòria. És sabut que aquest fet fa que s'ignori la situació de molts estudiants que no estan en una situació de fer classe on-line via videoconferència en directe. Caldria que es prioritzés

que els professors pugessin vídeos a mode de simulació de classes magistrals.

Facultat de Dret

Alguns estudiants del grau de Dret han manifestat desaprovaçió en el fet que se segueixi comptant la participació en les classes telemàtiques perquè això perjudica la nota dels estudiants, ja que resulta inviable que tanta gent participi alhora.

A Relacions Laborals, assenyalen la problemàtica que suposa la preparació d'algunes assignatures pel compte dels estudiants, que requereix un temps que molts no disposen degut a responsabilitats laborals, familiars i personals. En concret, a 2n curs hi ha professors que pugen vídeos de 5 minuts com a classes magistrals, quan al pla docent indica les hores necessàries que s'han d'impartir per assignatura. També els diuen que han de fer treballs addicionals per si volen pujar nota quan ningú sap encara en què consisteix la seva assignatura. No es poden fer treballs addicionals en assignatures que no donen ni una hora de classe. Això succeeix a l'assignatura de Mètodes Quantitatius d'Investigació Social.

Per concloure, creiem que la gestió de les classes s'hauria de fer responent a les necessitats i a la situació de l'alumnat. És necessari comentar que caldria que les observacions fetes al llarg d'aquest informe arribessin a la Universitat i, que aquesta, revisés com por fer front a aquests problemes.

Facultat d'Enginyeria

Els graus de la Facultat d'Enginyeria són els més afectats en quant a la coincidència d'exàmens del 2n trimestre i les classes, seminaris i pràctiques del 3r trimestre. Per exemple, ens han comentat que al grau d'Enginyeria de Xarxes de Telecomunicació, Informàtica i Matemàtica els estudiants han de dedicar 6 hores de classe telemàtica al dia, fer treballs i entregues, alhora que haver d'estudiar pels exàmens del 2n trimestre.

D'una banda, per concloure aquest apartat, exigim que la Universitat actuï amb responsabilitat i que entengui que cap alumne pot quedar enrere en el seguiment de les classes. També, que no sigui obligatòria l'assistència a les classes telemàtiques ja que donada la situació, molts alumnes tenen altres obligacions o necessitats més urgents. D'altra banda, reiterem que des d'aquest sindicat, donada la urgència, vam enviar dues cartes al rector en referència als problemes de solapaments i no hem rebut resposta.

És per això que demanem:

- **Com ja s'ha mencionat abans, no es disposa de tot el material bibliogràfic per l'assoliment de les assignatures. És per això que volem a la nostra disposició una plataforma virtual, pública i gratuïta amb tot aquell material que, fins ara, ha sigut feina nostra comprar-lo a causa de la poca quantitat material d'aquest i el poc temps de préstec a la biblioteca.**
- **El proveïment de material en aquells casos on sigui necessari. Principalment, ens referim a portàtils i Internet. Utilitzant el material del que ja disposa la Universitat (principalment portàtils) i una inversió mínima en la contractació de serveis de 4G i/o Internet, la Universitat podria salvar el curs a un nombre significant d'estudiants. Òbviament, s'hauria de prioritzar l'ajuda a aquells docents i estudiants que no poden continuar el curs d'una altra forma.**

8. Problemes psicològics i violència de gènere.

Un 13 % de les persones que han afirmat tenir un altre problema derivat de la quarantena a l'última pregunta de l'enquesta han manifestat que no poden seguir el ritme de la universitat per com el confinament empitjorà la seva estabilitat psicològica i emocional. Els nous mètodes d'avaluació, no només es limiten a ignorar les diferents condicions en les que es poden trobar els seus alumnes, sinó que també agreuja la situació d'aquelles persones amb problemes de salut mental preexistents, tals com l'ansietat, la depressió i l'estrès post traumàtic. La Universitat Pompeu Fabra sembla no comprendre quin impacte té la crisi sanitària en el seu alumnat, ni com el confinament pot afectar negativament a aquells estudiants que no tenen la situació psicològica ni emocional idònia per a poder suportar un confinament.

«Ser Asperger i combinar la situació actual amb estudiar exàmens em sobrepassa de molt i em bloquejo».

«Mi salud mental está empeorando por la cuarentena y no estoy siendo capaz de seguir el ritmo de las clases, lo cual me da ansiedad y me impide asistir y responder mails, hacer lecturas o hacer actividades evaluadas».

«Tinc depressió i trastorn d'ansietat, i encara que estic medicant-me per tractar-ho, amb la situació actual no els controlo gaire bé, i noto que em costa molt més prestar atenció, posar-me amb les classes, fer la feina..».

«Tengo TDA y en casa no rindo igual que en clase presencial. Me da más corte participar en la clase online que presencialmente. Además, creo que, al ser tan impersonal, a los profesores les costará más evaluar la participación y asistencia lo que perjudica a las personas que participan en clase de manera activa y se les da peor la memorización y exámenes escritos».

«Emocionalment són temps difícils i la càrrega de treball es sobrepassa. Tinc una assignatura de la qual ni tinc classe, només PowerPoints i un manual de 2000 pàgines».

«El meu gran problema i el de la majoria d'estudiants és que tenim un bloqueig mental enorme, i si a més ens canvien exàmens per, per exemple, un test de 30 preguntes on resten les dolentes i les blanques de la mateixa manera i en 25 minuts (és real) en comptes d'ajudar als estudiants els estan bloquejant més. Per una altra banda, el TFG es manté en la mateixa data, i això només contribueix a no sortir del bucle de col·lapse mental».

«Penso que la càrrega de treball potser sí que s'adequa al temps però no a la situació. Aquest context genera una angoixa brutal en molts aspectes (incertesa, pèrdues, dols, sobrecàrregues en altres àmbits) i no estan tenint en compte la gestió emocional de tot plegat. A la UPF sempre com si res».

«Pateixo d'ansietat i l'aïllament i la falta de relació amb altres persones m'ha tornat a fer recaure a la bulímia i els talls al braç, que ens estiguin tractant (tant en classes com a exàmens) com si fossin vacances em sembla una falta d'humanitat. No puc concentrar-me en uns exàmens quan hi ha una pandèmia i a sobre es valora més el ràtio d'aprovat que les persones».

«Dependo de mi rendimiento académico para poder tener la beca y ayuda social porque soy víctima de violencia de género con estrés post traumático y mucha ansiedad y la verdad no se está tomando en cuenta la parte psicológica de los alumnos y me está afectando muchísimo tener

que ponerme al día con las clases , más los exámenes que apenas hoy fue que dieron las fechas y a todo esto sumarlo el estado de depresión y ansiedad en el que estoy más la medicación psiquiátrica que no me permite estar el 100 %. Gracias por la ayuda de verdad».

En el cas d'estudiants que provenen de famílies amb menys recursos, la situació emocional i psicològica es fa encara més difícil. La Universitat Pompeu Fabra no només no adapta la nova avaluació a les conseqüències de la crisi sanitària, sinó que també ignora les condicions dels seus estudiants d'origen treballador entrant en una nova crisi. Amb l'excusa d'ajustar la docència a la nova situació de l'estat d'alarma, la Universitat Pompeu Fabra exclou, un cop més, als fills i filles de la classe treballadora, exigint un nivell de treball i d'implicació que només es poden permetre aquells que tenen els recursos i l'ambient adient al que es demana des de la Universitat.

La inseguretat que genera la UPF al no establir cap criteri sobre com serà l'avaluació del tercer trimestre i alhora bombardejar a l'estudiant amb mails i treballs que se solapen amb classes i exàmens que encara no se sap com seran avaluats, a més dels problemes esmentats anteriorment, són factors que generen ansietat i estrès a tots aquells estudiants que, com ja hem vist anteriorment, depenen de la seva nota per a poder accedir a la beca i poder assegurar-se que continuaran amb els seus estudis l'any que ve.

- **Reforç del departament d'assistència psicològica gratuïta, tenint en compte que aquesta mesura és una mesura parcial, ja que les problemàtiques de salut mental derivats o pre-existents s'han agreujat degut a tot el que s'ha exposat anteriorment.**
- **En els casos on sigui impossible solucionar la situació d'un alumne amb les mesures més generals de cada grau o assignatura, i com a conseqüència aquest es vegi incapacitat de continuar el curs per problemes de salut mental, la Universitat ha de garantir que aquests problemes no impliquin un greuge en els resultats acadèmics.**
- **Mencionar també que les estudiants de la UPF no estan exemptes de patir violència masclista durant el confinament. Si bé això no és directament una causa derivada de la mala gestió de les universitats durant aquesta crisi, volem recordar que la unitat d'igualtat de la UPF està a disposició de tots aquests casos.**

L'ORGANITZACIÓ DE L'ALUMNAT COM A MITJÀ PER FER FRONT A AQUESTA CRISI

Després de l'anàlisi exhaustiu de les més de 700 respostes que hem obtingut en aquesta enquesta, queda reflectida de forma clara la necessitat d'una organització forta que defensi els drets dels i les estudiants en general i dels fills i filles de classe treballadora en particular. Com hem esmentat prèviament a la introducció, des del Front d'Estudiants defensem l'organització com a única via per a millorar les condicions i la qualitat de l'ensenyament públic. Les pràctiques abusives que s'estan donant a certs graus i la incompetència dels òrgans directius de la UPF posen en perill la qualitat de la nostra ensenyança, i són símptoma de la pèrdua de força de les organitzacions de la classe treballadora durant les darreres dècades, que es manifesta en el model univèrstitari actual (perjudicat també pel Pla de Bolonya) que no està essent capaç d'afrontar la situació; la via comunicativa entre universitat i estudiants és completament insuficient, i quan es dona aquesta comunicació, es dona de forma unidireccional. Si ja la elitització i mercantilització de la universitat és una tendència general imperant en el model educatiu europeu i espanyol, és perjudicial pels estudiants i per l'educació en sí, fent-la cada cop més precària i inaccessible; es demostra encara més perniciosa en situacions d'excepcionalitat com l'actual.

1. En aquesta crisi estem veient com alguns problemes que ja existien en el nostre model educatiu han augmentat: n'és un exemple el cas de la bretxa digital. No obstant, la UPF sembla que no ha considerat que l'ensenyament telemàtic només és viable quan es disposa de l'equip necessari que avui dia no està garantit. Hem detectat que són molts els alumnes que no disposen d'ordinadors i altres recursos necessaris per poder seguir amb constància el ritme acadèmic; sent el cas més extrem, la inexistència d'equips informàtics, la realitat és que abunden també les situacions que generen dificultats en l'accés a la tecnologia: per exemple, en un context d'augment del teletreball, són moltes les famílies que han d'alternar-se l'ús de l'ordinador. Així mateix, el tipus de treball realitzat telemàticament, i molt especialment les videoconferències o el visionat de vídeos, són activitats que requereixen d'un ordinador amb unes bones prestacions i una bona connexió a la xarxa. A més, en el cas del seguiment de les classes a través de plataformes com Collaborate, s'ha pressuposat que qualsevol alumne té accés

a webcams i micròfons, quan a la realitat s'ha vist com no és així. La realitat és que l'accessibilitat de cada alumne a un equip informàtic s'associa directament a la renda, de manera que trobem que som els fills i filles de les famílies amb menys recursos els qui més dificultats enfrontem. El que demostra això és que la desigualtat no és simplement fruit de la bretxa digital, sinó que l'explicació d'ambdues la trobem en la situació social i familiar.

2. A nivell concret de la nostra Universitat, en aquests dies s'ha vist com s'ha imposat el desordre, la incertesa i la manca de direcció i comunicació. Des de la direcció de la UPF no s'han donat instruccions clares ni s'ha establert unes directrius, més enllà d'afirmar que els crèdits del tercer trimestre es donaran de forma online. Ja hem parlat anteriorment dels problemes que es manifesten a cada facultat i a cada carrera; i no són pocs, doncs s'ha vist com la gestió i l'organització de classes i exàmens ha estat del tot nefasta en alguns casos (a la nostra enquesta hem trobat des de casos de coincidència d'exàmens aplaçats amb material del tercer trimestre fins a problemes greus relacionats amb els TFG).

3. A més, la UPF ha continuat la seva activitat sense tenir en compte que ens trobem psicològicament davant d'una situació d'excepcionalitat sense precedents. La Universitat sembla que, de moment, no està considerant que l'alumnat no pot continuar el seu ritme de treball com en una situació normal: al nostre informe s'hi reflexa, per mitjà d'alguns testimonis d'enquestats, com, entre els estudiants de la UPF, hi ha afectats directament pel COVID-19 (més càrrega de treball familiar, poca estabilitat emocional, estrès...). De moment, l'única resposta a aquesta problemàtica ha estat la compassió del rector a la seva segona carta.

Hem vist també com la Universitat ha demostrat una manca d'empatia total per aquella gent amb problemes psicològics, i per l'estat psicològic dels estudiants en general. Aparentar normalitat no contribueix a generar sensació de tranquil·litat quan la realitat no encaixa amb el relat. Per tal d'assolir el benestar emocional de l'alumnat, és necessari adaptar les dinàmiques de la Universitat a les noves circumstàncies, garantint diferents alternatives en funció de la situació dels estudiants. A més, voler mantenir la normalitat a tota costa és contraproduent perquè força a mantenir uns ritmes i uns estàndards que no poden ser mantinguts en la situació actual, que és excepcional i anormal, generant estrès, angoixa etc., i potenciant encara més els trastorns dels qui pateixen malalties o problemes psicològics.

4. Arran de la crisi del COVID19 s'han evidenciat les desigualtats en el marc de l'educació. La desigualtat d'oportunitats no és un element conjuntural dels moments de crisi, o que depengui de polítiques o mesures cosmètiques en matèria d'educació, idea que sembla s'intenta transmetre des de canals oficials, sinó que respon a un model educatiu i, sobretot, econòmic que forma a l'estudiant com a futura mà d'obra i, per tant, respon als interessos del mercat i no als del poble treballador, perpetuant així un patró d'estratificació de generació en generació. El criteri que defensem des del nostre sindicat és la construcció d'un sistema educatiu que realment respongui als interessos del poble treballador, començant per millorar les condicions d'ensenyança tant per als professors precaritzats com per als estudiants, i ens permeti una formació de lliure i universal accés.

Des del Front d'Estudiants creiem que, després d'aquesta crisi, no hi ha evidència més clara per començar a organitzar-se, per lluitar pels nostres drets que avui es veuen cada cop més perjudicats. Només sota la unió dels estudiants a través d'una estructura organitzada, amb presència d'un programa propi que vagi més enllà d'una oposició maximalista als atacs a l'educació i amb un treball diari i de base als centres educatius podem fer front a la ofensiva constant per part del sector privat i les polítiques còmplices d'aquesta lògica empresarial, i **lluitar per fer realitat una educació veritablement Pública, Gratuïta, de Qualitat i al servei del poble treballador.**

Per últim, ha de quedar clar que la universitat pública som els professors i estudiants: ningú millor que nosaltres pot garantir solucions als problemes que pateix la nostra Universitat. Com dèiem al principi, l'insignificant paper al qual se'ns ha reduït, tant a estudiants com a treballadors precaritzats, en general, és per tant una de les causes de la mala gestió de la crisi a la UPF. Ara més que mai és **necessària la unitat entre estudiants, professors i treballadors precaritzats**¹¹.

11 En l'Annex 2 del document es presenta un breu comentari sobre la situació del Personal Docent i Investigador per tal de deixar constància que tot allò que denunciem té una base material i forma part de la realitat dels nostres professors, sobretot d'aquells més precaritzats.

ANNEX 1: PREGUNTES DE L'ENQUESTA

Recollida d'informació sobre la situació acadèmica derivada del COVID-19:

Tot i l'excepcionalitat del moment actual (i les conseqüències que a nivell personal se'n deriven), la UPF ha decidit que seguim en una situació "normal" però des de casa, donant per fet que tothom es pot dedicar de la mateixa manera als seus estudis des de casa, sense tenir en compte cap altra cosa.

Tot i això, la realitat és tossuda i els fets ho demostren: no és normal una situació tan excepcional com la que estem vivint i la universitat no pot donar per fet que l'únic que ha canviat és que enlloc de ser a classe som a casa.

Per aquest motiu hem fet aquesta enquesta, per recollir dades de problemàtiques que ens estem trobant, i poder-les presentar als coordinadors, degans, i d'altres perquè les desigualtats que patim derivades de les nostres situacions personals no es dilueixen en aquests moments.

- 1. Què estudies? (En cas d'estudiar un doble grau, selecciona els dos) Si estudies un màster o postgrau, especifica-ho a altres.**
- 2. En quin any estàs?**
- 3. Tens dificultats per seguir les classes i seminaris telemàtics? (Falta de connexió a internet, càmera web, micròfon...) En cas negatiu, escriu "no".**
- 4. Disposes de tots els materials necessaris per al seguiment de les classes? (lectures obligatòries, manuals, etc.) Explica'ns**
- 5. Et poden perjudicar els mètodes d'avaluació o s'adapten adequadament?**
- 6. Se t'està informant de manera actualitzada de tots els canvis que es produeixen des de totes les assignatures?**
- 7. Tens més càrrega de treball que abans?**
- 8. La càrrega de treball s'adequa al temps del que disposes?**
- 9. Tens algun altre problema derivat de la quarantena? (Continuo treballant i els horaris no se m'adapten, pago un lloguer i no sé si tornarem a tenir classes, depenc d'una beca i en depèn el meu rendiment acadèmic, etc.).**

ANNEX 2: BREU ESBÓS SOBRE LA SITUACIÓ DEL PERSONAL DOCENT I ASSOCIAT (PDI)

Per al Front d'Estudiants les condicions laborals del PDI i del PAS són tant o més importants com les condicions acadèmiques de l'alumnat, com hem reiterat una vegada i una altra al llarg de l'informe. Així i tot, en aquest annex no hi ha cap pretensió de fer una anàlisi amb profunditat de les condicions del professorat en general. No per manca de ganes, d'interès ni perquè no siguem conscients de la situació de precarietat en la qual es troben gran part dels docents i treballadors a la UPF, sinó perquè creiem que aquest estudi requeriria un treball molt més exhaustiu que encara no hem tingut temps de realitzar. Amb el present quedem oberts a qualsevol mena de proposta per part del PDI per a elaborar un estudi que serveixi per a reflectir la vostra realitat i ens serveixi d'eina de lluita unitària entre els qui realment constituïm la universitat pública. Per tant, ens excusem per endavant per la brevetat de l'esbós presentat a continuació, que fem només amb la intenció de presentar una altra realitat present en el si de la Universitat.

INTRODUCCIÓ

Com hem vist, l'estat d'alarma per la crisi sanitària ha evidenciat les mancances del sistema universitari en general, i de la UPF en particular. S'ha demostrat el poc pes que tenim estudiants i personal docent en les decisions que pren la universitat. És evident que aquestes decisions afecten tant als alumnes com al personal docent, que de cop ha vist multiplicada la seva posició precària per realitzar les classes i la investigació en unes condicions mínimament decents. Com veurem, el personal docent de la UPF ha estat mal informat i ignorat, deixant la docència i l'ensenyament en una situació crítica. Des de la secció del Front d'Estudiants de la UPF hem recollit informació de les condicions docents a través d'una enquesta que, encara que va rebre una quantitat reduïda de respostes (16), serveix per realitzar un breu informe i així poder lluitar davant les institucions amb dades i coneixent l'entorn que ens envolta.

TRACTAMENT DE DADES I CONCLUSIONS

Una de les queixes principals del personal docent té relació amb la informació que la Universitat els ha proporcionat sobre la manera en què s'han de realitzar les classes en aquesta nova modalitat online i els canvis que s'han produït. Les indicacions han estat insuficients, poc clares i, a vegades, poc realistes (1). També ens han informat que malgrat les indicacions donades per la Universitat, el suport que han rebut ha estat força limitat. Per això, el professorat ha hagut de resoldre pel seu compte els problemes amb què es trobava improvisant. Així, també s'ha pogut observar que alguns docents no disposen de suficients coneixements d'informàtica per a dur a terme les classes, i això acaba perjudicant a l'alumnat.

«Falta un suport més sistemàtic des de la Universitat per adaptar-nos a la nova modalitat d'ensenyament a distància».

A més, molts d'ells no tenen ni un entorn de treball adequat ni els recursos necessaris per poder seguir amb la docència (2). Ens trobem amb casos que, o bé no tenen webcam, o no disposen d'una bona connexió a Internet, o no tenen un ordinador amb capacitat suficient per impartir docència online. Alguns dels nostres professors s'han trobat amb l'obligació de comprar, amb els seus propis diners, els aparells necessaris per poder continuar amb el calendari acadèmic de la Pompeu.

"No, he tenido que comprar un ordenador y una impresora, pagándolo todo yo".

“Cura d’infants que no van a l’escola, cura de familiars malalts, i desbordament en la meva activitat professional no acadèmica (vinculada amb l’emergència)”.

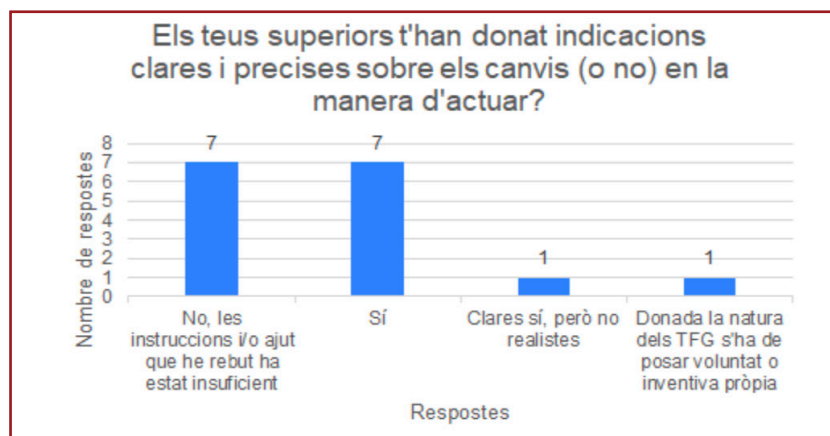
“Falta un suport més sistemàtic des de la Universitat per adaptar-nos a la nova modalitat d’ensenyament a distància”.

Per altra banda, ens trobem que la majoria dels nostres professors han declarat que, degut a les circumstàncies actuals, han de fer front a situacions sobrevingudes que comporten una dificultat afegida a l’hora de realitzar el seu treball (3). Algunes d’aquestes situacions són: haver-se de fer càrrec de fills i de familiars malalts o d’edat avançada, pèrdua d’ingressos familiars i un increment de la quantitat de treball que no està retribuït: passar els exàmens i les classes en format virtual comporta molt més temps i esforç al treball que no es troba compensat.

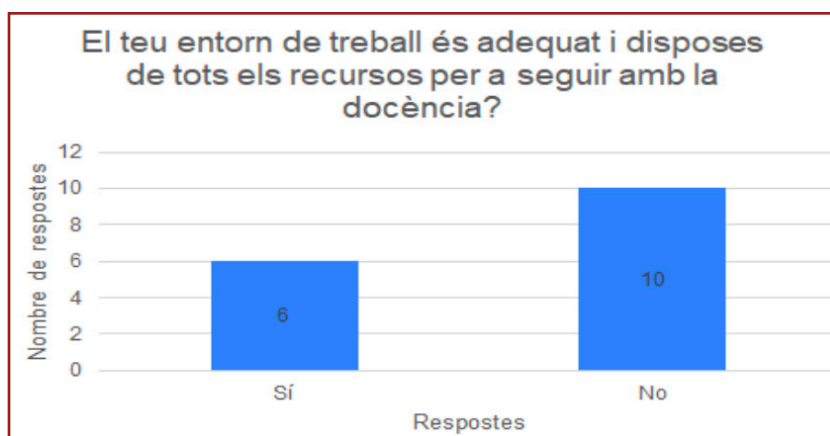
Els resultats de l’enquesta posen en manifest que els docents es troben en una situació extremadament precària, fet que s’agreuja amb el poc suport que han rebut de la Universitat (tot i que això sembla que depengui de cada departament). En conseqüència, l’exercici de la seva professió resulta difícil. A més, això causa, per un costat, un augment de l’estrès en els docents i per l’altre, afecta a la qualitat de la docència que rebem els estudiants.

“Vaig tenir 1 dia, literalment per adaptar l’examen final de l’assignatura a format virtual. Hem hagut d’adaptar tot el temari del trimestre a format virtual d’un dia per l’altre [...]. Ningú no ens ha preguntat si podíem fer docència virtual, s’ha exigut d’un dia per l’altre [...]. Tot obviant, que no tenim accés al suport bàsic [...]. Tota la correcció dels exàmens del segon trimestre ha estat (perquè no pot ser d’una altra forma) a través de l’ordinador, amb el que això afecta la visió i al benestar d’una persona. Total, tot això ha comportat una feina impressionant que no ha estat ni estarà reconeguda. Sumant-nos responsabilitats que, per la nostra feina, no ens tocava fer. És a dir HEM TREBALLAT MÉS I EN CONDICIONS NEFASTES, COBREM EL MATEIX. L’únic reconeixement són les cartes del rector”.

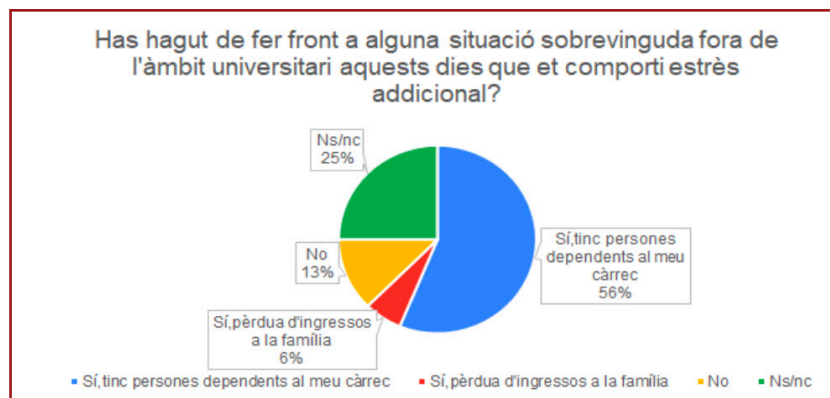
1.

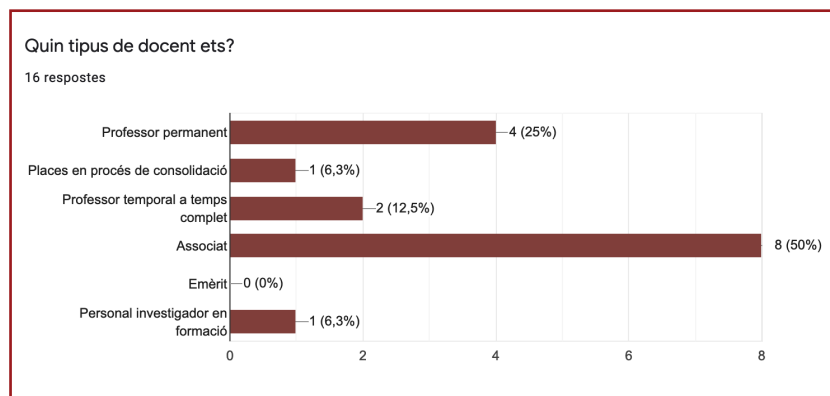
2.

3.

4.

ANNEX 3: INFORME JURÍDIC SOBRE L'ÚS DE SISTEMES DE VIDEOVIGILÀNCIA COM A MÈTODES D'AVALUACIÓ

Al llarg de tot el període d'exàmens, s'ha comés una constant vulneració dels drets dels estudiants, especialment d'aquells de classe treballadora i de les capes populars, en alguns casos sobrepasant el marc jurídic establert a l'Estat espanyol. Un dels exemples més evidents d'aquest fet ha sigut l'ús de sistemes de videovigilància per tal d'evitar que els estudiants es copiïn entre ells fins al punt que, en determinats casos, se'ls ha obligat a firmar el consentiment de ser gravats per tal de poder realitzar l'examen.

Des del Front d'Estudiants tenim constància que s'han donat casos de videovigilància d'exàmens als graus d'Enginyeria Biomèdica, d'Enginyeria Informàtica i Enginyeria de Sistemes Audiovisuais i Enginyeria de Xarxes de Telecomunicació, on es volien aplicar mètodes de videovigilància a partir de l'aplicació de software invasiu. En el cas del grau de Dret també es va intentar videovigilar els alumnes durant l'examen, però un cop aquests van contactar amb l'agència de protecció de dades —que va reconèixer que en principi la videovigilància d'exàmens vulnera la privacitat de l'alumnat—, els exàmens no van ser videovigilats de manera estricta. Posteriorment la mateixa agència va demanar a la UPF la redacció de l'informe al que ara responem. Dels 5 graus esmentats ens han arribat queixes dels seus alumnes en contra de la videovigilància d'exàmens al·legant diferents motius ja recollits en l'apartat 6 del present informe.

Aquesta situació ha estat avalada per l'informe elaborat pel Delegat de Protecció de Dades titulat "Informe sobre eines de control d'exàmens a distància i protecció de dades personals", on nosaltres entenem que es fa una interpretació interessada i contrària a la legalitat, demostrant que cap institució de la universitat és neutral a l'hora de prendre les seves decisions. En aquest document es porta a terme un anàlisi basant en el Reglament General 2016/679 de Protecció de Dades de la UE (RGPD) i la Llei Orgànica 3/2018 de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals, que serà posat en dubte a continuació.

En primer lloc, parteix de l'article 6 RGPD, referent a les causes de legitimació per poder realitzar qualsevol tractament de dades personals i afirma que podrien ser aplicables en aquest supòsit són les dels apartats (c) i (e), relatius al compliment d'una obligació legal i al servei a l'interès públic, respectivament. Això és important, perquè sosté que la causa establerta a l'apartat (a), referent a la prestació del consentiment de l'interessat no seria vàlida, ja "aquest ha de ser lliure i en el cas que ens ocupa la relació entre l'estudiant i la Universitat és asimètrica: la UPF està en una situació de poder respecte l'estudiant que vol obtenir la seva progressió acadèmica, i ve condicionada per una matrícula prèvia". D'aquesta manera, si es desmentís que les opcions (c) i (e) són subsumibles al cas concret, el fet que els professors hagin fet firmar als seus alumnes seria irrellevant per a evitar la nul·litat de l'acte, ja que el consentiment estaria viciat.

Però tornem on érem: s'afirma que l'interès públic i el compliment d'una obligació legal, consistents en la competència que tenen les universitats per verificar de forma autònoma els coneixements dels estudiants, són les causes que justifiquen que la universitat pugui tractar les dades personals dels estudiants, sempre i quan després d'efectuar un judici de ponderació amb els drets fonamentals a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge resultés proporcional. Tal i com s'ha de procedir en qualsevol cas de vulneració de drets fonamentals, el Delegat de Protecció de Dades porta a terme un anàlisi d'acord amb la triple vessant del principi de proporcionalitat: idoneïtat, necessitat i proporcionalitat. Així doncs, primerament diu que la "gravació d'imatges durant la realització de l'examen amb finalitats de control" és una mesura idònia, però no necessària, ja que es pot aconseguir el mateix objectiu amb la visualització en temps real de les imatges (després ens centrarem en això) i "no queda acreditada la impossibilitat d'aplicació d'opcions menys intrusives per als drets de la persona, com poden ser sistemes d'avaluació contínua, la valoració de coneixements a partir d'un treball final

d'assignatura o d'un tipus d'examen que permeti la consulta dels apunts i altres fonts, o la realització d'exàmens amb poc temps per dificultar les consultes entre estudiants i possibilitat de consulta dels apunts o d'Internet". No obstant, en el següent apartat ("Vigilància dels estudiants en temps real mitjançant sistemes de videoconferència"), es contradiu amb el que acaba d'afirmar i, el mateix argument que havia servit per rebutjar la necessitat de gravar les imatges dels estudiants, deixa de servir per a controlar-los a través de programes de videoconferència perquè en la situació de confinament no és possible trobar una mesura d'igual eficàcia. Tot i així, diu que s'ha de donar de manera excepcional quan no es trobi cap alternativa, cosa que molts professors han ignorat de manera deliberada. Ara bé, com pot ser cert que no hi hagi mesures d'igual eficàcia quan en la majoria de les assignatures s'han trobat mètodes que han funcionat com l'entrega de treballs finals, que la nota de l'avaluació continuada fos la final, que en els exàmens es fessin preguntes que no es limitessin a ser una transcripció dels apunts sinó que fessin raonar (hi ha programes detectors de còpia per a aquests casos), reducció del temps per fer l'examen, que no es pugui tornar enrere en les preguntes dels exàmens de tipus test, etc.? Està clar que, o no s'ha analitzat de manera prou profunda el context, o s'ha pres la resolució a consciència en detriment dels nostres drets com a estudiants.

L'arbitrarietat, però, no acaba aquí, sinó que, a l'analitzar el principi de proporcionalitat en sentit estricte, conclou sense cap raó aparent que comporta més beneficis poder controlar els estudiants a través de mecanismes de videoconferència (quan s'ha demostrat abans que hi havia mitjans igual d'efectius i menys intrusius!) que no pas fer prevaldre els drets fonamentals a la pròpia imatge, a la intimitat personal i familiar i a l'honor. En aquest sentit, sembla oblidar també els problemes de desconexió digital als que es veuen sotmesos alguns estudiants de classe treballadora pels que el nostre rector deia sentir tanta preocupació en la seva carta.

En resum, la universitat pretén justificar l'aplicació de mesures que ella mateixa reconeix com a invasives a través dels arguments d'idoneïtat, necessitat i proporcionalitat, però queda patentment clar que les mesures no són ni necessàries ni proporcionals. Tant en altres universitats com a altres graus de la UPF s'han aplicat altres criteris d'avaluació que no vulneren els drets dels estudiants, però, tot i les queixes repetides dels estudiants i sindicats, la universitat es nega a canviar els criteris d'avaluació en aquells graus on s'estan produint les vulneracions de drets. A més a més, els exàmens individuals, sense apunts, i amb límit de temps mai han sigut la millor forma d'avaluar les nostres habilitats, sinó la memorització y repetició de coneixements de forma acritica. És extremadament preocupant veure com la universitat, una institució pública, prioritza l'avaluació de la nostra habilitat memorística per sobre dels nostres drets fonamentals. Aquest problemes necessiten solucions immediates i amb caràcter retroactiu, nosaltres mateixos hem plantejats solucions compatibles tant amb els drets dels estudiants com els plans docents a la secció pertinent d'aquest informe.

En definitiva, des del Front d'Estudiants demanem que es revisi aquest apartat de l'informe i es prohibeixi tot tipus de control que comporti tant la visualització com la gravació dels alumnes.

D'altra banda, en un altre punt de l'informe del delegat de protecció de dades es mencionen els mecanismes de bloqueig dels dispositius dels estudiants i es diu que «caldría que la universitat signés un contracte amb el proveïdor del sistema que inclogués un encàrrec de tractament de dades personals amb els continguts requerits pel RGPD (l'encàrrec de tractament implica que l'encarregat, Respondus Inc, tractaria les dades personals per compte de la Universitat, és a dir, com si fos la Universitat, i és per això que la causa de legitimació, l'exercici de poders públics que habilita a la Universitat a tractar dades personals per realitzar l'avaluació de coneixements dels estudiants s'estendria al tractament a realitzar pel proveïdor del servei)». **A aquest respecte, el Front d'Estudiants exigim que es faci públic aquest contracte per verificar que hi consten totes aquestes dades en les seves clàusules per tal d'evitar la falta de transparència.**

Secció del Front d'Estudiants de la UPF

Abril 2020

@fde_upf

@fde_estatal

